25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6811 — 31 ՄԱՅԻՍ 1908 — ՇԱԲԱԹ — 14 ՃԷՄԱԶԻ-ԻԼ-ԷՎՎԷԼ 1326 — 13 Juin 1908 — 25me année — 6811

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏԵՐՈՒԹԵՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Գ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրս
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԴՐԱՍԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 100 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 35 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԵԱՒՈՒՐԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درهلیه غلطه

"ARÉVELK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur - Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ՀԱՄԱՊԱՏՈՒՄ

ԶՈՐՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԱՐՈՒ ՀԱՄԱԶԱՅՆԵՑՆԵԼՈՎ ԵՒ ՇԱՐԱՅԱՐԵԼՈՎ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

219. ՁԱՐ ՄՇԱԿՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱԿԸ
Մատթ. Ի.Ա. 33—41; Մարկ. Ժ.Բ. 1—11
Ղուկ. Ի. 9—18

*Ահա երկրորդ առակ մըն ալ նախընթացին հետ նոյն նպատակով, բայց տարբեր պարագաներով կազմուած։ Մատթէոսի «Այլ առակ լուարուք» սկզբնաւորութիւնը լաւ կը բացատրէ օրն պարագան։ Ագարակատէր ան մը, ադի մը կը տնկէ ընդարձակ և կանոնաւոր և ընտիր որթերով, չորս կողմը լաւ կնրաւով կը ցանկապատէ, մէջը գինի կոխելու համար հնձանի գործ մը կը փորէ կենդանի ժայռի մէջ խորցնելով։ բարձր շէնք մըն ալ կը կառուցանէ մէջը պահապանները պատապարելու և կոսէրն այդիին վրայ հսկողութիւն ընելու, և ամէն բան կարգով կանոնով լրացնելէ ետքը, երբ պէտք կ'ունենայ որ ինքը հեռու երկիր մը փախադրուի, այդին բոլոր իւր պատասխանատուութեամբ մշակներուն կը յանձնէ, որպէս զի խնամեն և հոգան։ Իրենք ալ մէջն օգտուին, և այդիին արդիւնքէն, խաղողէն և գինիէն, որուն ալ չ-փը իրեն զրկեն։ Աւուրը անցնելէն, այդեկութիւնը և հնձանհարութիւնը լրանալէն ետքը՝ ագարակատէրը իրեն պաշտօնեաներէն մէկը կը զրկէ որպէս զի մշակներէն սահնայ որոշել արդիւնքը, և իրեն բերէ։ Մշակները, որ այլ եւս ինքզինքին այդիին տէր կարծելով՝ ուզածնուն պէս վարուելու և այդիին տէրը չճանչնալու յանդգնութիւնը ձեռ-ք առած էին, երբոր պաշտօնեան կուգայ, բացէ բոց կը ղրկեն պարագաներին վնասել։ և երբ պաշտօնեան աւելի կը պնդէ, խեղճն լաւ մը ծեծ կը քաշէն և ձեռնունայն ետ կը դարձնեն։ Տէրը՝ նայելով որ առաջինը չը յաջողեցաւ, իւր պաշտօնեաներէն աւելի կարող կարծուած երկրորդ մը կ'ընտրէ, և զայն կը զրկէ որոշել սակով արդիւնքը ստանալու ու բերելու։ Մշակները երկրորդին դէմ ալ միեւնոյն ընդդիմութիւնը կը ցուցնեն, անոր պնդելուն պակաղ չէն կոխեր, ոչ մի-ոյն կը ծեծեն, այլ և չարչար կը վիրաւորեն, և այս երկրորդն ալ կը պարտաւորուի ապարդիւն ետ դառնալ։ Ագարակատէրը, միշտ այն յուսով որ նոր զրկուած մէկ մը պիտի կարենայ յաջողիլ, երրորդ պաշտօնեայ մը կ'ընտրէ և կը զրկէ նոյն գործին, սակայն այս երրորդին վախճանը աւելի դէշ կ'ելլայ, որովհետեւ նա զրաթեան դիմելու իսկ միտքը կ'ունենայ, բայց դժբախտաբար կուիւին մէջ կեանքն ալ վրայ կուգայ, և չկրնար իսկ ետ դառնալ ու տիրոջը լուր բերել։ Այս անգամ Մատթէոս և Մարկոս կ'ուելցնեն թէ «Հառաքեաց այլ ծառայս բազումս քան զառաջինն» բայց մշակները «Զ.ամանս հարկանէին և զամանս սպանանէին». և կամ «Զ.սն առանջեցին, զսմն սպանին, զսմն քարկոծեցին»։ Այդ անորոշ թիւով եղած յիշատակութիւնները կը ծառայեն միայն իմացնելու թէ ագարակատէրը ամէն խաղաղական միջոցներ գործածեց իւր իրաւունքը ստանալու համար. միւս կողմանէ ալ կը ծառայեն առակին աւետարանական իմաստը չեր տալու։

Վերջին ճանապայ մը կը մնայ ագարակատէրը։ Միակ և սիրելի զաւակ մը ունէր, զոր ամէնքը կը պատուէին. որոշեց նոյն իսկ իւր զաղն զրկել, մտածելով թէ հարկաւ այդ մշակները ագարակատէրին զաւակէն կը պատկառին, և ա նոր սիրաւիր կերպերովը կ'ողոքուին, և կը զիջանին այդիին տիրոջ հանդէպ իրենց պարտաւորութիւնը կատարել։ Տղան ճանապայ կ'ելլէ, ամենայն քաղցրութեամբ իւր պաշտօնը լրացնելու, և առանց բռնական միջոցներ գործածելու։ Մշակները կը լսեն անոր ճանապայ ելլելը, և փոխանակ պատկառելու ու զիջանելու, կը մտածեն թէ եկողը ագարակատէրին միակ զաւակն է, որ հօրմէն ետքը այդիին տէրը պիտի ըլլայ։ — «Եթէ, կը խորհին, այս տղան մէջտեղէն վերցնեն, ագարակատէրը ուրիշ զաւակ չունի, այդին կը մնայ անտէր անտէրունչ, և մենք կրնանք այնուհետեւ առանց վախի և առանց կասկածի անտէր այդիին տէրը դառնալ»։ — Այդ մտածումով երբոր տիրոջ զաւակը կը հասնի, զինքը նախ կեղծաւորութեամբ ներս կ'առնեն, և ետքը դաւաճանութեամբ օր մը այդիէն դուրս կը հանեն և խարդախութեամբ կը սպաննեն, կարծելով թէ այլ եւս այդիին մասին իրենցմէ հաշիւ պահանջող և արդիւնքէն բաժին ուզող տէր չմնար, և իրենք այդիին տէր կը դառնան։ — «Արդ, ինչ կը կարծէք, կը յաւելու Յիսուս, ինչ պէտք է ընէ ագարակատէրը այդ մշակներուն հետ»։ — Հրէաները յայտի է, կը պատասխանեն լսող փարիսեցիները, չարերուն զլուխը իրենց արժանաւոր պատիժը կը հասցէ, ամէնքն ալ մէջտեղէն կը վերցնէ, նոր բարի մշակներ կ'ընտրէ. որք հաւատարմութեամբ և ժամանակին այդիին տիրոջ իրաւունքը ճանչնան և վճարեն, և այդին օրապիներուն կը յանձնէ» — «Լաւ կը խորհիք, կը պատասխանէ Յիսուս. այդիին տէրը պիտի գայ, անհաւատարիմ մշակները պիտի վատնէ և պատժէ. նոր և հաւատարիմ մշակներ պիտի գտնայ, և իւր այդին անոնց պիտի յանձնէ։ Դուք Աստուծոյ այդին լաւ չգիտցաք պահպանել, Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդն էք այդ այդին. ինչպէս Դ ւիթ ալ լսած էք, (Սաղ. ՀԹ. 9). Աստուած կը սպասէր որ հաւատարմաբար այս այդիին պտուղը իրեն հասուցանէիք. բայց դուք հաւատարմաբար չծառայեցիք. անոր համար պիտի զրկուիք ձեզի յանձնուած պաշտօնէն ու ուրիշներ պիտի գան Աստուծոյ այդւոյն ծառայել։» — Այդ սպառնական խօսքը լսողներէն մէկ մասը, ցաւալի հառաչանք մը կ'արձակեն ինքնաբերաբար. — «Աստուած չցուցնէ. Քա՛ւ, մը՛ լիցի»։

Թէպէտ Յիսուս աւելի բան չըսեր, սակայն պաշտօնեաներու հետզհետէ զրկուիլը կը նշանակէր, Աստուծոյ կողմէ զրկուած բազմաթիւ մարգարէներու առաքումը, և ասոնց չառաւելութիւնը ակնարկելու և չեշտելու համար էր, որ առակին մէջ ալ այդիին տիրոջ զրկուած պաշտօնեաները բազումս և բազումս այլս ըսուած էին. մինչ Ղուկաս ալ դիրն արդիւնքը ստանալու համար զրկուած պաշտօնեաներուն փորձը՝ երեք անգամէ անդին անցնիլ բնական չէր։ Իսկ վերջին անգամ զրկուած այդիին տիրոջ որդին ինքն Յիսուս էր, որ յայտնապէս «Ո.դի Աստուծոյ» (Յովհ. Ա. 49) և «Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ» (Մատթ. ԺԶ. 16) ճանչցուած էր, և զոր իրենք կը մտածէին սպաննել և անով կը կ-ըծէին Աստուծոյ իրաւունքը խափանել։

Յիսուս՝ իրեն համար բան ակնարկութիւնը աւելի եւս չեշտելու և լսողներուն հասկնալի ընելու համար, ուրիշ վկայութիւն մըն ալ և օրինակ մը վրայ կը բերէ, որով առակին մեկնութիւնը աւելի բացայայտ կ'ելլայ։ Վկայութիւնը Սաղմոսէն է. «Վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղեւ գլուխ անկեան, ի Տեառէ եղեւ այս և է սքանչելի յաչս մեր»։ (Սաղ. ՃԺԸ. 22). Օրինակը շինութեան գործողութենէ առնուած է։ Կ.ղ ու խոշոր ու երկաներով վիսուած քար մը, զոր քարակոփները մէկ կողմ թողուցին իբր բանուելու անյարմար. նոյն քարը իբր ամուր և հաստատուն վէմ, շէնքին հիմին մէջ անկիւնի գլուխ ըլլալու դրծածուեցաւ։ «Զ.ցէ՞ երբեք, կը հարցնէ Յիսուս, ընթերցեալ ձեր ի գրոց. Զ՞նչ իցէ այն որ գրեալն է» և ասով կ'ուզէ հասկցնել թէ — «Ի՛մ վրայ եղած մարգարէութիւնները պէտք է ձեզի ծանօթ եղած ըլլան, և դուք որ ինքզինքդիդ Ս. Գրոց հմուտ կը կարծէք. պէտք է անոնց մեկնութիւնն ալ գիտնաք, և անոնց կատարուելուն հետեւիք։ Կրնաք դիս անարգել իբր ձեր գործին չեկող մի քար. բայց ես պիտի ըլլամ աւետարանի նոր շինուածոյն անկեան վէմը։ Ո.չ-փ և ձեզի այդ զրմնալի երեւի, պէտք է համոզուիք թէ այս է ասուածային կարգադրութիւնը, այսպէս ալ պիտի ըլլայ այն խօսքին համեմատ. — Ամենայն որ ընդհարցի ընդ վէմս այս՝ խորտակեսցի և յորոյ վերայ անկցի հոսեսցէ զնա։— Ոլ որ փորձէ այդ վէմին հետ զրնուիլ, ինքն կը փշրի, և ինչ բանի վրայ որ այդ վէմը իյնայ, զայն կը տապալէ և կը ճզմէ»։ Այդ վերջին պարբերութիւնը որ վկայութեան ձեւն ունի, ուրիշ տեղէ առնուած չէ, այլ Յիսուսէն իրեն համար արտաբերուած պատգամն է, նմանութեամբ այն վէմին զոր Նաբուգոդոնոսոր տեսաւ երազին մէջ, որ ինքնիրեն լեռնէն փրթաւ և զանազան նիւթերէ կազմուած մեծ արձանը խորտակեց ու մանրեց (Դան. Բ. 34).

220. ԴԱՐՁԵԱԼ, ՓԱՐԻՍԵՑԻՈՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
Մատթ. Ժ.Ա. 45—46; Մարկ. Ժ.Բ. 12;
Ղուկ. Ի. 19.

Փարիսեցիական խումբը, քահանայապետներու և դպիրներու և ծերերու դասակարգներէն կազմուած, նոր առիթ դտաւ Յիսուսի դէմ զրդռուելու, որով հետեւ յայտնի էր թէ առակը ուղղակի իրենց նկատմամբ զրուցուած էր, և ժողովուրդն առանց իրենց լարդն ու վարկը կորելու բնութիւնն ունէր։ Երբոր Յիսուս կը խօսէր և ժողովրդեան բաղմութիւնմը և Գալիլիացի և Պերեցի ուխտաւորներուն ամբոխը համակրութեամբ և գոհունակութեամբ անոր լսածները կը լսէր, փարիսեցիներ անդին անկիւնմը քաշուած խորհրդակցութիւններ ունէին թէ ինչպէս ընեն որ Յիսուսի քարոզութեանց և գործունէութեան վերջ տան։ Դահ մը մտածեցին նոյն առն Յիսուսի վրայ յարձակում մը ընել, և բռնութեամբ զինքն հեռացնել և անյայտ ընել, սակայն նորէն խանդավառ ժողովուրդին վախը զիրենք կ-սեցուց. որոշեցին քանի մը օր ետ համբերել, մինչեւ որ Երուսաղէմ ուխտաւորներէ պարպուի և ամբոխի վիճը փոփաի, որովհետեւ բոլոր Երուսաղէմացիներէն չատ վախ չունէին, մինչ Գալիլիայի և Պերեցի մէջ Յիսուս իրրեւ մարգարէ ընդունուած էր, և այն տեղերէն եկած ուխտաւորներ կրնային Յիսուսի պաշտպանութեան ձեռնարկներ ընել։

Այդ մտածմունքով խորհրդակցութիւնն ընդհատեցին և պահ մը այն կողմերէն հեռացան, նոր միջոցներ մտածելու դիտմամբ։

221. ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՍԵՂԱՆԻՆ ԱՌԱԿԸ
Մատթ. Ի.Բ. 1—14.

Յիսուս առանց մտադրութիւն դարձընելու իրեն դէմ կազմուած դաւաճանութեանց, հանդարտօրէն կը շարունակէ իւր քարոզութիւնը և երկու վերեւ յիշուած առակներուն երրորդ մըն ալ կ'ասուելիցէ միեւնոյն աւետարանական իմաստով։ Հարսանեաց առակը չատ կը նմանի իւր կազմութեամբ կոչունքի առակին, զոր իւր կ-ոչին յաւուր բերինք (յօդ. 168), թէպէտ մանրամասնութիւններով բաւական կը տարբերի անկէ.

Այն տեղ որ և է կոչունք էր, այսպէս հրաւիրելու ի պատիւ անանց տեսութեան գալն է, և սեղանին չուրջը անցնելով իւրաքանչիւրին բարեկամական ցոյց մը ընելն է։ Կոչունքի սեղանին համար հրաւիրեալները գոնէ նոր բերեր էին ինչպէս որ գտնուած էին։ Իսկ հարսանեաց առակին մէջ պէտք է ենթադրել, որ ծառաները իրենց նոր հրաւիրեալներուն հարսանիքի ասն գալերնին հաստատեցած. և ասոնք ալ քիչն չատն վրանին չակելով և հարսնիքի հագուստներ հագնելով սեղանին եկած ըլլան։ Ա.ա թէ ոչ հարսնեաց իրաւունք չէր ունենար, բոլոր այն բաղութեան մէջ մէկ հատ, ամենօրեայ աշխատանքի հագուստով նստած բազմական մը տեսնելով, անոր դիտողութիւն ուղղել. «Ընկեր, զիարդ մտար այսր, զի ոչ ունիր հանդերձ հարսանեաց»։ Աւետարանը կը զրէ թէ մարդը պապանձեցաւ, իսկ պապանձելու պատճառ չէր ըլլար, եթէ բոլոր բազմականներն ալ ինչպէս որ ճանպան հանդիպեցան՝ անանկ տեղանի նստած ըլլային, կամ թէ ծառաները տանին պատշաճ ազդարարութիւնը ըրած չըլլային։

Այդ մարդուն բռնած ընթացքը այնչափ ծանր եկաւ հարսնիքին տիրոջ. և այն ատենն զինքն տնարդաւած ու նախատած զգաց, որ դարձաւ իրեն հետեւող ծառաներուն և հրամայեց, որ առանց պատշաճ հագուստի նստող բազմականը, տեղէն վերցնեն, դուրս տանին, ձեռքերը ու տաւերները շղթայի դնեն, և դուրսը եղող մութ տեղանին մէջ բանտարկեն, ուր որ ուրիշ բան չէր մնար այդ խեղճին բայց եթէ բարկութենէն ակառները կրճտել և ներքին յուզումն շարունակ արցունք թափել։

Առակին մեկնութիւնը Յիսուս ինքն տուած է ըսելով. «Զ.ս բազումք են կոչեցեալք և սակաւք ընտրեալք»։ Երկրից Արքայութեան տեղանին ալ հրաւիրեալները չատ եղած են, որովհետեւ քարոզութիւնը բոլոր աշխարհի ուղղուած էր անխտիր. թէ՛ հրէից և թէ՛ հեթանոսաց, բայց ընտրեալներուն թիւը հաւատար չէ հրաւիրելոց, որովհետեւ ասոց ամէնքը չեն գիտցած ինքզինքին քարոզուած վարդապետութեան համաձայնեցնել. ա-նոր համար ալ հակառակ եղած հրաւէրին հարնիքի կը վանտին և պատիժ կ'ենթարկուին. ինչպէս պատիժ ենթարկուեցան առաջին հրաւիրեալներէն անոնք որ հրաւիրակները թշնամանեցին։ Յիսուսի յիշած բազումը և սակաւը պէտք չէ միայն վերջին հրաւիրեալներուն վրայ մեկ ալ, վասն զի այնչափ սեղանի նստողներուն մէջէն անարժանը միայն մէկ հատ գտնուեցաւ. այլ պէտք է տարածել առաջին հրաւիրեալներուն վրայ, որոնք աւետարանին իմաստով բազումք էին, այսինքն բոլոր մարդիկ, մինչ սեղանի վրայ նստողներ վերջին ժամուն ներս ընդունուած քիչեր եղան, և նոյն իսկ այս քիչերուն մէջէն ալ, մէկ մը դուրս հանուեցաւ։

Առակիս աւետարանական իմաստն է. թէ Յիսուսի քարոզութեամբ չատեր երկիրց Աստուածութեան հետեւելու հրաւիրուեցան, բայց ամէնքը սնոտի պատճառաբանութեամբ մերժեցին, և ասոնք ալ նոյն իսկ աւելի պատուաւոր և մերձաւոր սեղանատերներն էին, այսինքն Հին Ա խտի մարդիկ, ուստի անոց տեղ վերջին եկողներ, այսինքն հեթանոսներ հրաւիրուեցան և ընդունուեցան, բայց ասոնք ալ պարտաւոր են ընդունուած տեղերնուն պահանջին համեմատ ինչքինքին բարի գործերով զարդարել, որ է հարանեաց զգեստ բուսանք։

222. ՏՈՒԹԻՒ ՉԿԱՅՑՍԵՐՆ ԿԱՅՑԵՐ
Մատթ. Ի.Բ. 15—23. Մարկ. Ժ.Բ. 13—7.
Ղուկ. Ի. 10—6.

Քահանայապետներ և դպիրներ և ծերեր, որք նոյնօրին Յիսուսի վրայ ձեռք դնելու հանդգնութիւն չէին ունեցած (յօդ. 220), նորէն խարդախ կերպով Յիսուսը յանցանքի մէջ բռնելու և մեղադրութեան ենթարկելու փորձը ուղղեցին փորձել, և այս անգամ փարիսեցիներ տարուկիցիներէ բաժնուեցան, իրաքանչիւր իւր ըմբռնման կերպով ձգուկ մը լարելու համար։ Փարիսեցւոց խումբին մէջեն Հերովդիանոսներն ալ, որոնք բուն ազգ Հերովդէսը իրր Մեսիա հռչակողներ էին, բայց աւելի հաւանականութեամբ Հերովդէսի պաշտօնեաներ էին, որոնք կայսերական տուրքերն ալ հաւաքելու կը ծառայէին. և ընդհանրապէս փարիսեցիական խումբը մտածեց. որ երբայ Յիսուսն հարցնէ թէ Հռովմայ կայսեր տուրքը տալու պարտաւորութիւն կա՛յ հրէաներուն համար։ Իրենք կը խորհէին թէ Յիսուս իբր խիստ օրինապահ և Մովսէսի օրէնքին պաշտպան, և իբր մեւեռանդ հրեայ մը, որ հեթանոսներու հետ ոչ և է յարաբերութիւնը պղծութիւն կը համարի, պիտի պարտաւորուի ըսել թէ տուրքը տալու պարք չկայ. և իրենք ալ առիթ պիտի ունենան Հռովմայեցի դատաւորին առջեւ Յիսուսը ամբաստանել թէ տուրք տալու արգելք կը դնէ։ Այս որոշումը տալերնէն ետքը մէկերնէն պատուիրակութիւն մը ը՝ուրեցին, որ կատարեալ կեղծաւոր կերպերով և ինքզինքին խստակրօն օրինապահ և արդար ձեւացնելով Յիսուսին մօտեցան, և շողոքորթ լեզուով սկսան առաջարկել։

— Վարդապետ, գիտեմք որ ուղիղ և առողջ սկզբունքներու տէր ես; միայն ճշմարտութեան և ուղղութեան կը հետեւիս, և անոր համեմատ անաչառ կերպով արդարութիւնը կը քարոզես, միայն ու միայն Աստուծոյ ճանապարհն ուղղութեամբ կը սովորեցնես, բնաւ մէկէ մը կ-խում կամ ակնածութիւն չունիս, ինչպէս նաև որ և է ստէպ վախ չունիս, քու կարծիքներուդ համարձակ ելլես ես, և ինչ որ կը զդաս և ինչ որ համոզուած ես՝ յայտնելու՝ որ և է կայկանդում չունիս. մեր քով քեզի պէս մէկու մը խորհուրդին պէտք ունինք մեր խիղճը հանդարտեցնելու, վասն զի կը վստահանք որ չըլլայ թէ հեթանոսներու հետ որ և է յարաբերութիւն մեր վրայ պղծութիւն և Աստուծոյ օրէնքին անարժանութիւն բերէ։ Ուստի, կ'ուզենք, որ մեզի, յայտնապէս ըսես, թէ ներեալ է կայսեր տուրքը տալով հեթանոսներու հետ յարաբերութեան մէջ գտնուիլ. ինչ կ'ըսես, Հռովմայ կայսեր տուրք տալո՞ւ ենք, թէ տալու չե՞նք»։

Այդ բոլոր չողոքարքաշութիւններու ներքեւ խարէութեան թոյնը ծածկուած էր, ինչ որ Յիսուսի համար զուշակել չատ դժուար չէր, ինչու որ երբեք փարիսեցիներ իրեն հանդէպ բարեկամական կամ պատուադիր ձեւեր գործածած չէին. և այդ անգամ ալ չափը անցնելու չափ չողոքարքաշութիւնը կը չատանէին։

Յիսուսի դժուար չէր մէկ խօսքով կարուկ պատասխանը տալ, վասն զի օրէնքին մէջ այդ մասին ոչ մի արգելք չկար, և տրբութեան և արդարութեան ձեւն ալ այդ պարագային բնաւ տեղի չունէր։ Սակայն պարզ պատասխան մը կրնար միւս հարցնողներուն խծծանքի առիթ տալ. պէտք էր զիրենք ամչցնելով ու պապանձեցնելով գործը վերջացնել, որպէս զի որ և է ատեն բերան բանալու յանդգնութիւն չունենան։ Անոնք կը կարծէին թէ Յիսուսը պիտի կարենան կամ տրբութեան օրէնքին դէմ և կամ հրկական օրէնքին դէմ անարգութիւն բրած ըսել։

—Կեղծաւորներ, պատասխանեց Յիսուս, ինչ երեր էք զիս փորձել, և ձեր խելքով զիս մեղադրանց ներքեւ թողու։ Չոր կեղծաւոր հենգութիւնը չատ յայտնի է, սակայն հարցնիդ չատ սեր է։ Կ-ուտր տուրքը կը վճարուի դրամով, այդ դրամէն հատ մը մէջտեղ բերէ՛ք տեսնամ»։ Իսկոյն հ րցնողները գրպանները հոգմէկական դահեկան մը հանելով Յիսուսին ներկայացուցին։ Յիսուս հ ր ցուց։ — «Այս դահեկանին վրայ պատկեր մը և գիր մը կայ. պատկերը ո՞ւրնէն է և գիրը որո՞ւն անունը կը նշանակէ։» — Հարցնողներ առանց մտածելու թէ Յիսուսի հարցումէն ի՞նչ հետեւանք կրնայ ելլել մէկէն պատասխանեցին։ — «Պատկերը Հռովմայ կայսեր պատկերն է, գիրն ալ նոյն կայսեր անունն է»։ — «Ինչո՞ւ ուրեմն կը վարանիք, կ'ըսէ Յիսուս, դուք՝ ինչ որ կայսեր կը պատկանի, կայսերունը, իսկ ինչ որ Աստուծոյ կը պատկանի, այն ալ Աստուծոյ կուտաք։— Ե՞թէ՝ տուք կայսերն կայսեր, և զԱստուծոյն Աստուծոյ»։

Այնչափ պարզ և այնչափ համոզիչ էր Յիսուսի կատարած դարձուածքը, որ նենգաւոր հարցնողներն ալ, և իրենց թելադրողներն ալ պապանձեցան, լռեցին, և դիտողութիւն մը չկրցան ընել, և Յիսուսի իմաստութեան վրայ զարմացած, թողուցին, հեռացան, ցաւելով հարկաւ որ իրենց նպատակին չկրցան հասնիլ։ «Եւ ոչ կ-ուրացին զնա ըմբռնել բանիւ առաջի ժողովրդեանն»։

ՊԵՆՆԱՍԼԻՐ

ԳՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Զ.ղա և Բանթէն.— Գ.ղդովայից սարսղութիւն մը.— Թատերագիր Հաղրի Պէքի կեսարձանը.— Իր գործերը.— Ուսմունքու վերջին վեպը.— «Մոկեղեմը».— Թէ ինչպէս Լեմնիները կ'աշխատակցին իրարու։

Վերջագոյս անցեալ հինգշաբթի օր, 4 յունիս, տեղի ունեցաւ Զ.ղայի ազգանունուն Բանթէն փոխադրութեան պաշտօնական արարողութիւնը, որուն ներկայ էին հանրապետութեան նախագահը, նախարարներ, երեսփոխաններ, գրագէտներ, հրաւիրեալները, ինչպէս նաեւ Տիկին Զ.ղա, իր զաւակներուն հետ, նախկին հրամանատար Մ. Տ.էֆիւս և կինը, Մ. Ա.ֆրէա Պրիւնօ, և Զ.ղայի ու Տէէ Ֆիւսի ընտանեկան պարագաները։ Զ.ղայի ազգանունը դրուած էին Բանթէոնի սրահին մէջտեղը յատկապէս պատրաստուած թաւշապատ մահճակի մը վրայ, զոր ծաղիկի փունջեր ու պսակներ կը զարդարէին։ Շէնքը ամբողջ պարագային յարմար կերպով յարդարուած էր։ Ժամը առուտան 9½-ն հասաւ նախագահը ու հանդէսը բացուեցաւ Մարսէյեզով, ուրկէ վերջ Գինսէրվատուարի հանդիսաւորներու ընկերութեան երգչախումբը նուագախումբի ընկերակցութեամբ երգեց Ալֆրէտ Պրիւնոյի հեղինակած Մեսիսորի նախերգանքն ու Պէթհովէնի գլուխ-գործոցը եղող Սեպտեմբրի էրոյիքը մահուան քայլերգը։ Ապա կարդացուն նախ-որը Մ. Տ.ուէրկ յատկապէս պատրաստուած բերը ելլելով գեղեցիկ ու ազդու ճառ մը մէջ Զ.ղայի ներբողը հիւսեց։ Բացատրեց Զ.ղայի փառքը, զոր անոյգ օրեր նեմ.ղնել կ'ուզեն, և այն անգնահատելի բարոյական ծառայութիւնները զոր իրապէս դպրոցին մեծ վարպետը մատուցած է Ֆրանսայի։ Ներկայացուցին թէ Յիսուսը պիտի կարենան կամ տրբութեան օրէնքին դէմ և կամ հրկական օրէնքին դէմ անարգութիւն բրած ըսել։

—Կեղծաւորներ, պատասխանեց Յիսուս, ինչ երեր էք զիս փորձել, և ձեր խելքով զիս մեղադրանց ներքեւ թողու։ Չոր կեղծաւոր հենգութիւնը չատ յայտնի է, սակայն հարցնիդ չատ սեր է։ Կ-ուտր տուրքը կը վճարուի դրամով, այդ դրամէն հատ մը մէջտեղ բերէ՛ք տեսնամ»։ Իսկոյն հ րցնողները գրպանները հոգմէկական դահեկան մը հանելով Յիսուսին ներկայացուցին։ Յիսուս հ ր ցուց։ — «Այս դահեկանին վրայ պատկեր մը և գիր մը կայ. պատկերը ո՞ւրնէն է և գիրը որո՞ւն անունը կը նշանակէ։» — Հարցնողներ առանց մտածելու թէ Յիսուսի հարցումէն ի՞նչ հետեւանք կրնայ ելլել մէկէն պատասխանեցին։ — «Պատկերը Հռովմայ կայսեր պատկերն է, գիրն ալ նոյն կայսեր անունն է»։ — «Ինչո՞ւ ուրեմն կը վարանիք, կ'ըսէ Յիսուս, դուք՝ ինչ որ կայսեր կը պատկանի, կայսերունը, իսկ ինչ որ Աստուծոյ կը պատկանի, այն ալ Աստուծոյ կուտաք։— Ե՞թէ՝ տուք կայսերն կայսեր, և զԱստուծոյն Աստուծոյ»։

Այնչափ պարզ և այնչափ համոզիչ էր Յիսուսի կատարած դարձուածքը, որ նենգաւոր հարցնողներն ալ, և իրենց թելադրողներն ալ պապանձեցան, լռեցին, և դիտողութիւն մը չկրցան ընել, և Յիսուսի իմաստութեան վրայ զարմացած, թողուցին, հեռացան, ցաւելով հարկաւ որ իրենց նպատակին չկրցան հասնիլ։ «Եւ ոչ կ-ուրացին զնա ըմբռնել բանիւ առաջի ժողովրդեանն»։

ՎԱՍԵՄ. ՄԻՆԱՍ ԷՖ. ԿԱՄՍԱՐ
ԱՒԱՂ ԴՐԱՖՆԻՉ ՀԱՅ ԹԵՐԹԵՐՈՒ
S. E. MINASS EFFENDI
Censeur des journaux arméniens

Զ.ղա և Բանթէն.— Գ.ղդովայից սարսղութիւն մը.— Թատերագիր Հաղրի Պէքի կեսարձանը.— Իր գործերը.— Ուսմունքու վերջին վեպը.— «Մոկեղեմը».— Թէ ինչպէս Լեմնիները կ'աշխատակցին իրարու։

Վերջագոյս անցեալ հինգշաբթի օր, 4 յունիս, տեղի ունեցաւ Զ.ղայի ազգանունուն Բանթէն փոխադրութեան պաշտօնական արարողութիւնը, որուն ներկայ էին հանրապետութեան նախագահը, նախարարներ, երեսփոխաններ, գրագէտներ, հրաւիրեալները, ինչպէս նաեւ Տիկին Զ.ղա, իր զաւակներուն հետ, նախկին հրամանատար Մ. Տ.էֆիւս և կինը, Մ. Ա.ֆրէա Պրիւնօ, և Զ.ղայի ու Տէէ Ֆիւսի ընտանեկան պարագաները։ Զ.ղայի ազգանունը դրուած էին Բանթէոնի սրահին մէջտեղը յատկապէս պատրաստուած թաւշապատ մահճակի մը վրայ, զոր ծաղիկի փունջեր ու պսակներ կը զարդարէին։ Շէնքը ամբողջ պարագային յարմար կերպով յարդարուած էր։ Ժամը առուտան 9½-ն հասաւ նախագահը ու հանդէսը բացուեցաւ Մարսէյեզով, ուրկէ վերջ Գինսէրվատուարի հանդիսաւորներու ընկերութեան երգչախումբը նուագախումբի ընկերակցութեամբ երգեց Ալֆրէտ Պրիւնոյի հեղինակած Մեսիսորի նախերգանքն ու Պէթհովէնի գլուխ-գործոցը եղող Սեպտեմբրի էրոյիքը մահուան քայլերգը։ Ապա կարդացուն նախ-որը Մ. Տ.ուէրկ յատկապէս պատրաստուած բերը ելլելով գեղեցիկ ու ազդու ճառ մը մէջ Զ.ղայի ներբողը հիւսեց։ Բացատրեց Զ.ղայի փառքը, զոր անոյգ օրեր նեմ.ղնել կ'ուզեն, և այն անգնահատելի բարոյական ծառայութիւնները զոր իրապէս դպրոցին մեծ վարպետը մատուցած է Ֆրանսայի։ Ներկայացուցին այն ժամանակները երբ Զ.ղա իր ընկերակիցներուն հետ իր հանգիստն ու չատերը զ հկով աշխատեցաւ ճշմարտութիւնն ու արդարութիւնը ճանչնալու և տարածելու։ Եւ վերջացուց ըսելով թէ Հանրապետութիւնը այս պատիւը ընելով Զ.ղայի, երախտագիտական պարք մը կ'ունի որ կը կատարէ։ Ճառին աւարտումէն վերջ Նուագուեցաւ Պէթհովէնի Սեպտեմբրի էրոյին վերջին մասը, և վերջապէս Մեկնումի երգը, որ վերջակէտը դրաւ հանդիսին։ Երբ նախագահը մատաքի սիւնաշարը (péristyle) հասաւ, Բարիզի պահակ-զօրքերն ու զօրագունդերը գեղեցիկ ու պատկառազդեցիկ մը կատարեցին իր առջեւն։ Հանդէսը վերջանալուն, երբ ներկաները մեկնելու կը պատրաստուէին, նախկին հրամանատար Մ. Տ.էֆիւս յարձակում կրեցաւ Զ.ղայի աճիւններուն Բանթէոն փոխադրութեան պաշտօնական արարողութիւնը, որուն ներկայ էին հանրապետութեան նախագահը, նախարարներ, երեսփոխաններ, գրագէտներ, հրաւիրեալները, ինչպէս նաեւ Տիկին Զ.ղա, իր զաւակներուն հետ, նախկին հրամանատար Մ. Տ.էֆիւս և կինը, Մ. Ա.ֆրէա Պրիւնօ, և Զ.ղայի ու Տէէ Ֆիւսի ընտանեկան պարագաները։ Զ.ղայի ազգանունը դրուած էին Բանթէոնի սրահին մէջտեղը յատկապէս պատրաստուած թաւշապատ մահճակի մը վրայ, զոր ծաղիկի փունջեր ու պսակներ կը զարդարէին։ Շէնքը ամբողջ պարագային յարմար կերպով յարդարուած էր։ Ժամը առուտան 9½-ն հասաւ նախագահը ու հանդէսը բացուեցաւ Մարսէյեզով, ուրկէ վերջ Գինսէրվատուարի հանդիսաւորներու ընկերութեան երգչախումբը նուագախումբի ընկերակցութեամբ երգեց Ալֆրէտ Պրիւնոյի հեղինակած Մեսիսորի նախերգանքն ու Պէթհովէնի գլուխ-գործոցը եղող Սեպտեմբրի էրոյիքը մահուան քայլերգը։ Ապա կարդացուն նախ-որը Մ. Տ.ուէրկ յատկապէս պատրաստուած բերը ելլելով գեղեցիկ ու ազդու ճառ մը մէջ Զ.ղայի ներբողը հիւսեց։ Բացատրեց Զ.ղայի փառքը, զոր անոյգ օրեր նեմ.

բեւեռուած գամի մը վրայ տրուած մուրճի աւելորդ հարուածներու ապաւորութիւնը կը թողու։ Հանրի գիւք գրականութեան պատմութեան մէջ պիտի յիշուի եթէ ոչ իր առաջնակարգ, գոնէ իր ինքնատիպ եւ անկեղծ թատերգիր մը։

*** Կոչքուններու ակադեմիային անդամ եւ ծանօթ գրագէտ Ռոնի եղբայրները վերջերս գեղեցիկ վէպ մը հրատարակեցին «Մոկեգեղմը» (Լա Թուազօն ս'Օռ) որու վրայ կ'արժէ երկու խօսք ընել։ Վէպին հերոսն է Ժանն Վէրէն անուն Ֆրանսուհի մը, որու նկարագիրը անկեղծաբար աղջկան դրպաշտութեան կը հակի աւելի, միշտ պահելով տակաւ Ֆրանսուհիի փոփուկ եւ դիւրազգած սիրտը։ Ժանն նշանուած է Բիէռ Տերվիլի անուն ազգատ երիտասարդի մը հետ, բայց անոր կինը ըլլալէ առաջ պայման կը դնէ. պէտք է Բիէռ Ամերիկա երթայ հարստանալու՝ Ոսկեգեղմին տիրանալու, որպէս զի կարենան ամուսնանալ։ Ուրեմն իր խօսքեցէն հեռու և հաւատարիմ իր խոստմանին, համբերութեամբ կը սպասէ անոր, հակառակ չատ մը փորձութիւններու եւ կասկածներու, որոնց կը ներկայանան իր միտքին։ Բանի մը տարի վերջ Բիէռ կը վերադառնայ յաղթական եւ հարստացած, և այսպէսով կ'արժանանայ ներա սէրին։

*** Երբ Ռոնի եղբայրներուն վրայ կը խօսինք, չանկան է գիտալ թէ ինչպէս կ'աշխատակցին իրարու։ Ահա թէ այս գրքը ինչ կերպով կը բացատրէ երկու եղբայրներէն անդրանիկը Օնորէ Ռոնի։ «Եղբայրս ու ես նոյն գաղափարները, նոյն զգացողութիւնները ունինք, ինչպէս նաեւ զանոնք արտայայտելու նոյնանման եղանակ մը։ Երբ վէպի մը համար պիտի աշխատինք, նախ ծրագիր մը կը հաղորդենք իրարու, յետոյ աշխատութիւնները կը բաժնենք, և մենք իւրաքանչիւրը գործի կը ձեռնարկէ առանձին։ Մեր գիրքերէն մէկ քանիին մէջ, յիսուն կամ հարիւր էջ առանց ընդմիջումի մենէ մէկուն կողմէ գրուած են, մինչ միւսը իր ձեռքի ծրագրին մէջ ցոյց տուածէն զատ ուրիշ տեղեկութիւն չունի անոնց պարունակութեան մասին...։ Երբ մենք իւրաքանչիւրը իրեն ինկած մասը կ'ուարտ։ գործը մէկուն կամ միւսին կը յանձնուի, որ անհրաժեշտ յօդակցութիւնները կը կատարէ։ Ահա թէ ի՛նչպէս կ'աշխատակցինք իրարու։» Աշխատակցութեան այս եղանակը, որ այնքան տարածուած է եւրոպական գրականութիւններու մէջ, դժբախտաբար մուտ չէ գտած մեր մէջ։ Ոչքան որ կը յիշեմ, միայն Տէր և Տիկին Առատուր է որ ընկերովի կարգ մը հեղինակութիւններ պատրաստած են։ Դրագէտ մը, որ թէեւ զօրաւոր երեւակայութիւն ունի, բայց կարգաւորութեան և արտայայտութեան մէջ ոչ ք է, և ուրիշ մը, որ մեծ գեղեցիկներէ ու ներշնչումէ թէեւ զուրկ, արտայայտութեան և նկարագրութեան հզոր ծիրքերով օժտուած է. այս երկուքը մէկեղ գալով չատ աւելին կրնան արտադրել, քան որքան որ չի պիտի կրնային եթէ առանձին աշխատէին։

Հ. ԼՈՒՍԱՐԻՍ

ԱՐՑՈՒՆՔԻՆ ՕԳՈՒՏՆԵՐԸ

Արցունքը չափազանց վշտի ու ցաւի նշան մը համարուած է թէ՛ բանաստեղծութեան և թէ ժողովուրդի ըմբռնումին մէջ. հոգւոյն թանկագին մարգարիտները, զոր խոր խորութիւնը իր հետ կը բերէ։ Արցունքը իբր նշան դժբախտութեան և վշտի, ցաւագին խորութեան մը գաղափարը կուսայ մարդուս և ամէն ոք կը զգածուի արցունք տեսնելով. և ուր որ արցունք կայ, խորագին լուռութիւն մը կը տիրէ հոն։ Բայց գիտութիւնը հիմա այդ մոլամաղային գաղանիքն ալ պարզեց։ Գիտութիւնը բնախօսին ասը՝ չէզոքը քննեց այդ փոքրիկ ու փաղփուն մարդարտները, զատ անոնց ծագումը և հատատեց թէ արցունքը հոգեկան կամ մարմնական ցաւերով առաջացող գործողութիւնը հաստատելու մէջ պտնելու զարմն ունի, թէ արցունքը բնութեան մէկ դարմանն է վիշտը մոռնալու, կսկիծ փոխելու և ցաւը թեթեւցնելու համար։ Ցօրթ. Վարնպաուտ, գիտական հանդէսի մը մէջ հրատարակած քննասիրական յօդուածին մէջ այս խնդիրներով կը զբաղի։ «Տխրութեան կամ ցաւի ատեն, մարդուս ուղեղին արիւնը կը նուազի, և արցունքը բնական դարման մըն է, որ ուղեղի մէջ արիւն կը բերէ։ Արցունքը իր բաղադրութեան մէջ միւնոյն տարրերն ունի, ինչ տարրեր որ կան հեղուկ արիւնին մէջ։ Արիւնէն մասնաւոր արցունքի գեղերուն մէջ հանելով արցունքի կը փոխուի հոն։ Տխրութեան և ցաւի ատեն ուղեղին մէջ արիւնը քիչցած պատուն տեսակ մը թմրութիւն, հոգեկան մեղմութիւն և մանաւորապես հեղգութիւն յառաջ կուգայ, այնպէս որ այդ վիճակը կարելի է ուղեղին անզգայութիւնը անուանել։ Սակայն հետեւանքը սա կ'ելլայ որ ենարիւն ուղեղը նախկին ուժովը չի ընդունիր ներգործութիւնները։ Ցաւը նուազ կ'աղդէ ու նուազ կը նիչէ իր վրայ։ Երբ մարդուս բովանդակ գործարանաւորութիւնը ցաւի կամ վշտի մը ազդեցութեան տակ մնայ, արցունքները կը նուազեցնեն ուղեղին արիւնը, որպէս զի զգայողութիւնը կը տկարանայ և հետեւապէս արցունքը թմրեցուցիչ բնական դեղի մը, քլորոֆորմի, եթերի կամ ալքոլի կը հաւասարի։ Մարդ արցունքներու մէջ կը խեղդէ իր վիշտը։ ի՛նչպէս՝ ալքոլի մէջ կը փնտրէ իր զգայողութիւնը։ Արտասուելու ատեն դէմքի մկաններուն ջղային կծկումները նշան են այդ «տարտակ երակատութեան»։ Այդ մկաններուն կծկումները կը ճնչեն արցունքի գեղերուն վրայ, աչքի երակները կը պրկուին, իրենց մէջ գտնուած արիւնը արցունքի գեղերուն մէջ դրկելու համար։ Տղոց վրայ որոց ջղային դրութիւնը չատ փոփուկ է, արցունքը տեսակ մը ապահովիչ միջոց է գլխաց ուղեղը ցաւի ազդեցութենէն պահպանելու համար։

«Բայց տխրութենէ զատ, բարձրատիճան ուրախութիւնն ալ, ջղային քրքիջներով յայտնուած զուարթութիւնն ալ արցունք կը հանէ մարդուս աչքերէն։ Այս պարագային մէջ ալ արցունքի գեղները պաշտօն մը ունին որ արտասուելու վիճակին հակառակն է։ Բարձրաքրքիջ ծիծաղը, հոգեբանական տեսակէտով, մարմնոյն մէկ հիգը, մէկ յոգնութիւնն է։ Մինչդեռ ատեն ալ միւսնոյն մկանները կը գործեն այնպէս՝ որպէս թէ, օրինակի համար, ծանր բեռ մը վերցնէր մարդ։ Զայնամաւորին մկանները կը պրկուին, անոր մէջի մաչկը վար կ'իջնէ և կուրծքին թաքուն կծկուած ոսկրուս մասին չարժումը կանխաւորող մկանները անչարժութեան կը մատնուին։ Շունչը կը դադրի, և ընդհատ դէպի ետ թեթեւ շունչեր միայն կը խլեն այդ դադարը։ Ընդհատակն այդ շունչերն են որ շնչառութեան կատարեալ դադրելուն առաջքը կ'առնեն։ Մեծաքրքիջ ծիծաղողի մը դէմքը, դիմագիծերուն կծկումները, ճակատն ու բակներուն ուռնալը դիտելով կարելի է երեւակայել անոր ուղեղին ջղային պրբկումները։ Կաթուածանոթ ըլլալու վտանգ մըն է այս վիճակը որ դէմքի մկաններուն կծկուելովն ալ աւելի կը մեծնայ, վասն զի այդ մկաններն իրենց կծկումներով կը ճնշեն գլխուն արտաքին շնչերակը որ պաշտօն ունի մեծ շնչերակէն արիւն առնել դէմքին։ Այսպէս արիւնը իր ճամբան գոց գտնելով, գլխու ներքին երակին մէջ կը վազէ, որուն պաշտօնն է արիւն առնել ուղեղին։ Բայց այս կը խլուի այդ ատեն, շնչառութեան դադրած ըլլալուն պատճառաւ իր ընթացքին մէջ կասող արիւնէն։ և եթէ գլխուն ներքին ու արտաքին շնչերակներն իրարու միացնող երակները թոյլ չտան իրեն շարունակել իր ընթացքը, կը պատի ճնշման հետեւանքով, ճնշուած արիւնը այդ երակներուն մէջ կը հոսի և բուռն խուժանը կը ճնչէ արցունքի գեղերուն վրայ։ Ուստի ատեն, ահա, արցունք դուրս կուգայ։ Ինչպէս որ արտասուելու ատեն արիւնը արցունքի կը փոխուի, այս պարագային մէջ ալ արիւնն է որ նոյնպէս արցունքի ձեւով կը հոսի աչքերէն, որով գլխուն մէջ կուտակուած արիւնը դուրս ելլելու անցք մը կը գտնէ և կ'ազատի վտանգը կանխուելու բնական ճամբով։»

ԹԱՐԳՄԱՆ

Առտնին Ցուցակներ

Մեր կարդասիրներուն տարբերուն տակ թաղիքի փոքրիկ կտորներ փակցնելու է որպէս զի իրենց ծանրութեամբ կամ շարժմամբը չի վնասեն մանրաքին կամ գորգին տրոնց վրայ կը գտնուին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ եւ ՌՈՒՍԻԱ

ՌԻՎԱԼԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Խմբագրական «Նոյն Ժրայէ Ռեւսլի» յուսիս 10

Նիքոլա կայսրը երկու առաջ Ռիվալի նաւահանգիստին մէջ ընդունեց Լուսնոյ թագաւորը։ Անգլիոյ թագաւորին այս այցելութեան պատճառ մեծ գործի մը հանգամանքն ու կարեւորութիւն ունենալը կ'երեւի արդէն տեսարանին առաջին պատկերէն։ Թէ՛ թագաւորին և թէ Զարին հետեւորդներուն մէջ քաղաքական և դիւանագիտական մեծ ասիճանաւորներ կան։ Թագաւորին հետ կը գտնուին Քրանվիլի պատերազմէն ի վեր ծանօթ Սըր Ճոն Ֆրէնչ զօրավարը, որ անգլիական բանակին ընդհանուր քննիչն է, նաւային սպայակոյտի պետ՝ նաւավարապետ Սըր Ճոն Ֆիշէր, նաւային նախարարութեան առաջին լորդ՝ այսինքն նաւատորմիղի սպայակոյտի պետը, նաւային նախարարէն աւելի կարեւոր մարդ մըն է անվիճելի կերպով։ Սըր Ճոն Ֆիշէր որ անցեալ տարի Ֆրանսայի ռազմափորձերուն ներկայ գտնուեցաւ, և որ Անգլիոյ ցամաքային զօրութեանց քննիչի տիրոջոը ունի. Անգլիոյ ամէնէն ձեռնհաս և ամէնէն յարգելի զինուորականն է։ Ինչու համար իսուտա է։ զանոնք ալ իր հետ կը բերէ՝ արտաքին գործոց պաշտօնական ներկայացուցիչ Սըր Ջորջ Հարտինգ և Բեդերսպուրգի անգլիական մեծանուն դեսպան Գ. Նիքոլսընին զատ։ Այս խորհրդութիւնը հետաքրքրութիւն կը առաջանէ։ Ռուսիոյ կողմէն պատասխանատու նախարարը ներկայ չէ, տակաւին Զարը ինքն է բանակին ընդհանուր պետը։ Մինչդեռ նախարար Տիքով ծովակալը միասին կը գտնուի, բայց կ'ըսուի թէ ծովային նախարարը միշտ կայսրը կը հետեւի, երբ Նիքոլա կայսրը, Վիլհելմ Բ.ի հետ տեսակցած միջոցին Սուրեէ մուտք կը գտնուէր, Ռուսիոյ ծովային գալով, ասոյդ աղբիւրէ իմացայ թէ Լուսնոյ։ի կողմէ յայտնուած փոփոխի մը վրայ կը հետեւի կայսրը, վասն զի Անգլիոյ թագաւորը ուզած էր տեսնել Ռուսիոյ նախարարապետը։ Գ. Իզվոլսքիի և Լանսդաունի ուսա դեսպան Գ.ենդիքնորֆի կողմէն ներկայութիւնը բնական բան մըն էր։ Կը կրկնեմ թէ Սըր Ճոն Ֆիշէրի և Սըր Ճոն Ֆրէնչի ներկայութիւնը մասնաւոր չանկանութիւն մը կ'ընծայէ տեսակցութեան։ Բիչ տանելն պիտի հանկանք ասոր նշանակութիւնը։

ՆԻՔՈԼԱ Բ. ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Ցեղլի Քրոնիքիլ Սենթրինկէմի թղթակիցը կը հետաքրքրի թէ Ռուսիոյ կայսրը հանդիպեցաւ Անգլիա։ այցելելով Սենթրինկէմ ժամանէ։ Տեղւոյն դրեկը մասնաւորաբար կը պատրաստուի Ռուսիոյ կայսրը ընդունելու համար։ հանգամանք է որ Զարուն՝ ալ գտնուի Նիքոլա Բ.ի հետ։ Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին առնուազն մէկ շաբաթի չափ պիտի մնան և Զարը որոշուելիք մը պիտի մասնակցի Սենթրինկէմի անառներուն մէջ։ Հաւանական կը նկատուի որ Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին նոյնմբերին Սենթրինկէմ գանուին՝ Լուսնոյ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ԿԷՏՔԷ ԳՆԴԱՊԵՏԻՆ ԿԱՐՄԻՔԸ

ԱՆԴԻԼԵՒՈՒՍ ՄԵՐՁԵՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Գերմանական զինուորական ծանօթ գրող Կէտքէ գնդապետը տեսակցութեան մը պատեան սա յայտարարութիւնը ըրաւ Բարիզի Թերթի մը թղթակցին.— «Գերմանիոյ մէջ ամէն ոք լաւ հասկացած է թէ Անգլիոյ քաղաքականութիւնը Գերմանիոյ համար դրպաս բարեկամական հանգամանք մը չունի։ Ռիվալի ուղեւորութիւնը, անտարակոյս, կը ներկայացնէ օդակներէն մէկը հանձանութեանց։ դաշնակցութեանց և սիրալիր համաձայնութեանց այն ղեղային որոնցմով Անգլիոյ թագաւորը կը ջանայ ապահովել իր երկրին զօրութիւնը։ Այսու հանդերձ չեմ կարծեր որ Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնական ներկայացուցիչներուն մէջ կրնայ թերեւս մանաւանդ Գերմանիոյ մասին։ կը հաւատամ թէ Լուսնոյ թագաւորին ուղղութեանց գերման միջոցի վրայ ընելիք ազդեցութիւնը այն պիտի ըլլայ որ գերման նախարարութիւնը, առանց մեծ ընդդիմութեան մը, ապագային պիտի կրնայ Ռուսիոյ պահանջել բանակին և նաւատորմիղ յաւելումը։»

ՄԱՇ Պ. ԲՐԻՆԷԳԴԻՒ

Իտալիոյ արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Բրինէգդի, ինչպէս հեռագիրները ծանուցին, անցեալ օր մեռաւ։ Ծնունդ Բրինէգդի 1848ին ծնած էր Միլանի մէջ։ վաղեմի և բարեկեցիկ ընտանիքէ մը։ վարժարանական տիլլան ընելէ մը կատարելով ճարտարագէտի վկայական ստացաւ։ Բրէմանդէի մէջ մեռաղի զանազան ձեռնարկութիւններ ըրաւ և յաջողեցաւ, տակաւին գոյութիւն ունի Սէրքաքի և Բրինէգդի անուն ծանօթ գործարան մը հնձելի մեքենաներու համար։ Գործի աշխարհին մէջ անուն մը և դիրք մը չանելէ ետքը, Պ. Բրինէգդի քաղաքական ասպարէզը մտաւ, հոն եւս յաջողելով։ Բամէի շրջանակներէն 1882ին երեսփոխան ընտրուեցաւ։ իր գործնական հմտութիւնները և ճարտարախօսութիւնը նշանաւոր հանդիսացուցին զինքը, որով քիչ ատենէն Իտալիոյ Խորհրդարանին մէջ իրական դերը մը գրաւեց։ Մարքեզոն ալ-կոզմի կուսակցութենէն ելլալով, գլխաւորաբար զբաղեցաւ տնտեսական ու ելմտական խնդիրներով, ոչ միայն երեսփոխանին, այլ կարեւոր յանձնաժողովներու մէջ։ Մեծ ազդեցութիւն մը ձեռք բերաւ Խորհրդարանին մէջ։ Բանի անգամ նախարարութեան խորհրդականի պաշտօններ առաջարկուեցան, բայց չընդունեց, նախընտրելով փոփոխեցաւ և վերջապէս 1896ին երբ Բրիոբիի դասլէճը հրաժարելով տի Ռուսիոյի մարքիզը կազմեց նոր նախարարութիւնը, հարց գնաւ չենութեանց նախարարի պաշտօնը տալու Պ. Բրինէգդիի, որ բոլորովին նոր դերկ մը տալու այդ վարչութեան և մեծապես բարեւքեց անոր զանազան ճիւղերը, որով հանրօգուտ չատ մը չինութիւններ կատարեց։ Այցելութիւն մը տալու Միլանի արքեպիսկոպոս Ֆէրրարի կարդինալին, որուն հանակիր չէր Իտալիոյ ազգային կուսակցութիւնը։ Այդ պարագան մեծ դժգոհութիւն մը առաջ բերաւ Պ. Բրինէգդիի դէմ, որով 1897ի նախարարական մասնակի փոփոխութեան ատեն հրաժարեցաւ, բայց չկրնացաւ։ Ցաւալի էր թէ պատասխանատու նախարարութեան մը մէջ մնայ, տակաւին մեծ եղաւ ընդհանուր զարմացումը երբ Մանարաէլլիի դասլիին մասնակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնով։ Կ'ըսուէր թէ իտալացի դիւանագէտներու սովորական դիրքերեքութիւնը չունէր և թէ անոր իրական բնաւորութիւնը քիչ մը անյարմար էր այդ պաշտօնին։ Պաշտօնավարութեան սկզբնաւորութիւնը չատ դիւրին չեղաւ։ Վիեննայի մէջ մեղադրեցին իր մէկ ճառը Երբեկ Զինակցութեան դէմ։ Նաեւ ուրաքանչիւրաբար Աւստրիոյ դէմ, Պավիէրայի դեսպանին ներկայութեանը։ Այդ երկուքն ալ բաւական աղմուկ յարուցին։ Պ. Բրինէգդի կրցաւ չափ ի՛նքզինքը արդարացուց և կիրառեալ յանձնառութեանց մասին իր հաւատարմութիւնը հաստատող յայտարարութիւններ ըրաւ։ Ֆրանսայի մասին ալ Պ. Վիլքանդի-Վէնսան մերձեցման քաղաքականութեան մը համար գեղեցիկ պատասխան ալ ելլալով, Պ. Բրինէգդի գնաւ չուղեն հեռուեցաւ։ Պ. Բրինէգդի մեծապէս համոզուած ելլալով որ Իտալիոյ համար հաւատարկչութեան քաղաքականութիւն մը անհրաժեշտ է, չատ նպաստեց արեւմտեան և կեդրոնական Եւրոպայի պէրութեանց միջեւ ինքնավար դիրք մը ապահովելու իտալական դիւանագիտութեան, ուրկէ բաւական օգուտներ ստացաւ։ Պայտնի վրայ եղած ատեն կաթուած ունեցաւ։ կատարելապէս չբուժուեցաւ և վերջապէս մեռաւ թոքատապէ մը։ Նախարարութենէն հրաժարելէ ետքը Մերեդիի մարքիզի տիտղոսը տուած էր։ Աղջիկ վերլեր ամուսնացաւ Ճովանի Գուանքանեանի իշխանին հետ։ Տիկին Բրինէգդի կը վերաբերի Ատամ Սալվադորա մարքիզներու ընտանիքին։ Կ'ըսուի թէ Պ. Բրինէգդիի յուղարկաւորութիւնը Գատութեան ծախքով պիտի կատարուի։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒԲԻԶԻ ԱՆԲԱԽՏՈՒՆ ՆՈՐՈՅԹՆԵՐԸ.— Բարիզի մէջ մեծ հետաքրքրութեան առարկայ եղած է Նորոյթ մը, զոր հնարած է Բարիզի մը հետ բերած է Բանկոյի ճանաչուած ափերէն։ Այդ Բարիզին տեսած էր որ Բանկոյի բնիկները իրենց զէնքերուն կոթերը արմատների մանրաթելերէ հիւսուածներով կը զարդարեն, և կոճակի տեղ ալ մարդու ոսկոր կը գործածեն։ առաջ նմանողութեամբ, գաղափար յղացած է, Բարիզի մէջ ալ հագուստները արմատների մանրաթելէ հիւսուած կերպասէ պատրաստել զանազան գոյներով և հանգոյցի տեղ, փոխանակ ոսկորի, գործածել գունաւոր փայլուն քարեր։ Նշանակի մէկ ուրիշ նորոյթն ալ նորհնար կերպաս մըն է որ mirage բանաստեղծական անունը կը կրէ։ Զափազանց գեղեցիկ հիւսուածքէն մըն է այս և հիանալի կերպով երփ ներանգ փայլ մը ունի, չինական և ճապոնական մետաքսէղէններուն պէս, հիւսուածի կանոնաւորութեամբն ու արուեստաւոր գունագեղութեամբը։ Ժամանակ մը նորոյթի կարգ անցած էր Քաղկինակներուն գոյնը կարելի եղածին չափ յարմարցնել փղէնոսի գոյնին, և ասոնց համար ալ չատ վառ գոյներ ընտրել, ինչպէս ծիրանեգոյն, նարնջագոյն, կապոյտ։ Իսկ այսօրուան նորոյթն է Քաղկինակներուն կարելի եղածին չափ վայելուչ, աղօտ գոյնը։ Առաւելութիւնը կերդասի հիւսուածքին նրբութիւնն է և քառակուսի խծիպի մը կանոնաւորութիւնը։ Սկզբնատառերը չեղ դիրքով և երկար ձեւով բանուած են անկիւնին մէջ։ Եղանակը կոչիկներն ալ գունաւոր են. բայց ոչ միայն գոյր, կամ դեղին կամ թուխ ալ կարմիր, կանանչ, կապոյտ, մանիշակագոյն են. կարճ խոչքով այն ամէն գոյներով զարդ կարելի է ձեռք բերել։ Զգեստի գոյնին և կօշիկի գոյներուն համար տարբերութիւն կայ սակայն. օրինակի համար կալլէսի իշխանուհին այդ երկրին մէջ նմանութիւն մը կը դնէ մրչտ՝ այսինքն բացագոյր կամ ուրիշ բաց գոյն ամառային զգեստի հետ։ չուէտական կարիք ազատագոյր կիրակոչիկներ կը հագնի. բայց անգլիական զանազանութիւններէ մէկն ալ անցեալները «քրէյմ» գոյնով ասուեղէն զգեստին հետ զմրուխտի պէս կանանչ գունաւոր կօշիկներ հագնելով և նոյնիսկ կանանչ պարեգօտ կրելով ցնցեց նորոյթի հետեւողներուն ասվորութիւնը։ Կիսակօշիկ ները չատ յարգի են այս տարի. բայց կրունկները դժբախտաբար Լուի ժե.ի ձեւով, և կօշիկի երեսն ալ բաւական երկարձեւ կտրուած էին, ինչ որ կը ցուցնէ թէ եւրոպական տիկիններ կամ օրիորդներ չեն վախար իրենց տարբերուն երկարձեւ երեւելէն, բաւական է որ առանց նուրբ ըլլան։

ՇԵՐՔԻՇ ՀՈՒՐԵՐ

ՕԼԻԱՄԼԸՐՑԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտէ մզկիթին մէջ, վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ վերադարձաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁՕՆՈՒՑՈՒՄ.— Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, վեհ. Սուլթանն կոչէ չնորհաւոր արտօնութեամբ, Ամերիկայի դեսպան Պ. Լէյլման, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպան Բարլավիչիի մարքիզը, Գերմանիոյ դեսպանատան գործերը առժամաբար վարելու պաշտօն ունեցող Պուքրէշի գերման դեսպան Պ. ֆոն Ռիտերլին Վախթը և Սեւ Լեռան գործակատար Պ. Կրէկովիչ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Կ. Վեհափառութեան։

Պ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէր իր պաշտօնի վերաբերեալ կայս. գիրը մատոյց Վեհ. Սուլթանի։

ՍԱՄՍՈՒՆ մէջեղէպին ատեն վիրաւորուած երկու սպաներ՝ կայս. անձնական զօրապանակի Բ. զնդապետին Դ. վաշտին դեր-ղեգրապետ Բրէտ էֆ. ու Բ. վաշտին դեր-հեղկալներէն Իդրէմիտ էֆ. և սարջիթը զինուորներ, կայս. Իրատէի մը համաձայն ազի օրը Կ. Պոլսոյ բերուելով տեղ յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցը փոխադրուեցան։ Առանց սակայն տեսակ հանգստութիւնը ապահովուեցաւ։ Նաեւ ատեղ դարմանուելու ձեռնարկեցին Գալատասարայի Ալեքսանդրիա, վեհ. Սուլթանն բժիշկ ու նոյն հիւանդանոցին պատասխան ուղղեցին զինուորական Գիր պէյ և վիրահատ հաղարապետ Մալին ու Բաւիէ պէյերը և դեր-հ. զարապետ Բալֆ պէյ։ Վիրաւորները, կայս. այս չնորհներուն համար, բարեմաղթութիւնները ընդունեցին Վեհ. Սուլթանին համար։ Այնուն ալ վերջերը թեթեւ են և քիչ ատենէն պիտի բուժուին։

—Ֆէրիգ Իսմայիլ Մահիր փաշա, որ Սամսոնի մէջ ապատակներու կողմէ սպանուած գէնգակ մը որոնելու վիրաւորուած և կայս. Իրատէի մը համաձայն ազոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցը փոխադրուած էր, բոլորովին բուժուած ելլալով, առջի օրը Կայս. Պալատ գնաց և երախտագիտութիւն մատոյց. երկու ալ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան։

ԳՈՒՍԹԱՎՈՅ դեսպանատան գործերը առժամաբար վարելու պաշտօն ունեցող Պուքրէշի գերման դեսպան Պ. Ռիտերլին Վախթէր, երէկ, առաջին Քարգմանին հետ կայս. Պալատ եր Թալով հիւրանոցը առաջնորդուեցաւ։ Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, վեհ. Սուլթանն կոչէ չնորհաւոր արտօնութեամբ. Պ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէր, արարողական Կալիդ փաշայի առաջնորդութեամբ, պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Կ. Վեհափառութեան և մատոյց իր պաշտօնին վերաբերեալ կայս. գիրը։ Պ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէր արժանացաւ կայս. մեծարանքներու։

ՅՈՒՆ ՏԷՐ ԿՈԼՃ ՓԱՇԱ ու Տիկինը, երէկ, կայս. Պալատ երթալով հիւրասիրեցին Սէլամլըքի արարողութիւնը։

—կայս. ասպատանները Տէօքէն առաջին ֆէրիգ Ֆոտիգ փաշա, առջի օրը, Բերա Բէյէս գնաց, բայց ֆոն Տէր Կոլց փաշա բացակայ ըլլալով, իր այցեռանը թողուց։

—Գերմանի Քանդ-ըանները Տէօքէն և գերման դեսպանատան կցորդ Տօքթ. Վիկանտ, առջի իրիկունը, Արնաւուտքէօի իրենց տանը մէջ սեղան մը ուսին ի պատիւ ֆոն տէր Կոլց փաշայի և Տիկնոջը ներկայ էին նաեւ Կ. Պոլսոյ գերման գաղթականութեան երեւելիներն ամանք։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹՆԵՐԸ.— Հանրային Պարտքի վարչութիւնը ապրիլի սկիզբն մայիսի վերջ (Ն. Տ.) հրապարակեն գնեց 4626 կոտ Բաւմէլիի երկրագիրի պարտաթուղթ, որով նախապէս գնուած 274,253 պարտաթուղթերով հիմա նոյն վարչութեան տնտեսը կը գրանուի 278,879 պարտաթուղթ։

ՊՈՒԼԻՒՆԻ մէջ գուժարուած անթել հեռագրի հաստատողին որոշումները, բրիւ տերութեանց պէս, Օսմ. Տէրութեան կողմէ ալ պիտի վերաբերուին նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, որ վերադարձած է Կայս. Պալատէն։

ԳՈՒՍՏԱՆԱՆ նախարարութիւնը, եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանոյց թէ երբ անձի մը նկատմամբ կատարուած հարցաքննութիւնով անոր մասին ապացոյցներ ձեռք չկրնան բերուիլ, օրէնքին արամադրութեանց համաձայն, ետ կ'առնուի պատանի պաշտօնեաներուն կողմէ արուած ձերբակալման հրամանագիրը և այդ կերպով կ'արձակուին նոյն կարգի անձերը, սակայն այդ մասին կատարուած քննութիւնները անկատարելով պէտք չէ դատաստան տեղի չունենալու որոշում տալ։

ՅՈՐԴԱՆԻ ԱՌԱՔԱՑԻՆ ԲՍԲԳԸ.— Մանրամասէն կը գրեն թէ Համիտիէ գիւղին այս տարուան ցորենի առաջին բերքը՝ չորս պարկ. անցեալ օր Մանիսայի հրապարակը տարուելով օխան 3½ զրուշի ծախուեր է։

ՌՈՒՍՈՒԹՈՒՆԸ կը գրեն թէ հունձքերը մինչեւ հիմա լաւ վիճակի մէջ են. գանազան տեղեր թոչնակները, եգիպտացորենը եւայլն կը վախցուի որ երաշտութենէն մեռուին։ Թռչնակները այս տարի չատ ցանուած ըլլալով, առատ պիտի ըլլայ։ Հարիւր հազար պարկի չափ կ'ենթադրուի։ Ցորենը ու գարին աւելի լաւ վիճակ մը ունին և անձրեւներուն յապաղելէն չեն մեռուած։ Շերամներուն վիճակն ալ ազէկ է. միայն թթենիի տերեւները առաջ են՝ մէկ օխան 40 փարա։

ԴԱՀԻՐԼԷ-ԱՂՆԻՍԱՆԴՐԻԱՅԻ երկաթուղիին վրայ անցեալները պատահած կառախումբի ընդհարման ատեն Միս Մարկան անուն անգլիացի կնոջ մը ոտքը վիրաւորուելով բժիշկները հարկ դատած են կարել։ Երկաթուղիին վարչութիւնը առաջարկած է այդ կնոջ 1700 ոսկի հատուցում մը, տարեկան 100 ոսկի կենսաթոշակ և մի՛ չնչ Անգլիա ուղեւորելու ծախքը վճարել։ կը կարծուի թէ Միս Մարկան պիտի ընդունի այդ առաջարկութիւնը։

ԳՈՒՆԵՍԻ ԱՌԱՔԱՑԻՆ ԲՍԲԳԸ.— Մանրամասէն կը գրեն թէ Համիտիէ գիւղին այս տարուան ցորենի առաջին բերքը՝ չորս պարկ. անցեալ օր Մանիսայի հրապարակը տարուելով օխան 3½ զրուշի ծախուեր է։

ՌՈՒՍՈՒԹՈՒՆԸ կը գրեն թէ հունձքերը մինչեւ հիմա լաւ վիճակի մէջ են. գանազան տեղեր թռչնակները, եգիպտացորենը եւայլն կը վախցուի որ երաշտութենէն մեռուին։ Թռչնակները այս տարի չատ ցանուած ըլլալով, առատ պիտի ըլլայ։ Հարիւր հազար պարկի չափ կ'ենթադրուի։ Ցորենը ու գարին աւելի լաւ վիճակ մը ունին և անձրեւներուն յապաղելէն չեն մեռուած։ Շերամներուն վիճակն ալ ազէկ է. միայն թթենիի տերեւները առաջ են՝ մէկ օխան 40 փարա։

ԴԱՀԻՐԼԷ-ԱՂՆԻՍԱՆԴՐԻԱՅԻ երկաթուղիին վրայ անցեալները պատահած կառախումբի ընդհարման ատեն Միս Մարկան անուն անգլիացի կնոջ մը ոտքը վիրաւորուելով բժիշկները հարկ դատած են կարել։ Երկաթուղիին վարչութիւնը առաջարկած է այդ կնոջ 1700 ոսկի հատուցում մը, տարեկան 100 ոսկի կենսաթոշակ և մի՛ չնչ Անգլիա ուղեւորելու ծախքը վճարել։ կը կարծուի թէ Միս Մարկան պիտի ընդունի այդ առաջարկութիւնը։

ԴՈՆԵՍԻ քաղաքին Օսման Բազարի կողմը, անցեալ չորեքշաբթի գիշեր, Սեօյիւրի սիմանէն հրդեհ ծագելով այրեցաւ։ Խանութներ։ Զուպար Մէհմէտ, խանութը փուքաց դրամները և ապրանքը ազատելու, բայց չատած բոցերուն մէջ մնաց ու այրեցաւ։ Հրդեհը մարելէն ետքը մարմինը գտնուեցաւ փլատակներուն տակէն։

ՅԻՒԱՆԵՆԻՐԻ Ագա Սու Քազը Թէքիրտաղը Մէհմէտի տանը մէջ, երէկ ժամ 6ին, հրդեհ մը գործուեցաւ։ Պալատ Սարմաշքը Թաղը բնակող կուսակցական Մէհմէտ ու ընկերը Թէվֆիգ նոյն տունը գացին։ Հոն կը գտնուէին Թէքիրտաղը Մէհմէտ ու ազգն Հալիա, ինչպէս նաեւ վախթէր արժանացաւ կայս. մեծարանքներու։

ՅՈՒՆ ՏԷՐ ԿՈԼՃ ՓԱՇԱ ու Տիկինը, երէկ, կայս. Պալատ երթալով հիւրասիրեցին Սէլամլըքի արարողութիւնը։

—կայս. ասպատաններու Տէօքէն առաջին ֆէրիգ Ֆոտիգ փաշա, առջի օրը, Բերա Բէյէս գնաց, բայց ֆոն Տէր Կոլց փաշա բացակայ ըլլալով, իր այցեռանը թողուց։

—Գերմանի Քանդ-ըանները Տէօքէն և գերման դեսպանատան կցորդ Տօքթ. Վիկանտ, առջի իրիկունը, Արնաւուտքէօի իրենց տանը մէջ սեղան մը ուսին ի պատիւ ֆոն տէր Կոլց փաշայի և Տիկնոջը ներկայ էին նաեւ Կ. Պոլսոյ գերման գաղթականութեան երեւելիներն ամանք։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹՆԵՐԸ.— Հանրային Պարտք

խանաւելեմ Ալի ու ջրանկիր Գասիկ Իսմայիլ։ Թէվֆիգ ու կառապան Մէհմէտ երբ նոյն ասուն ժամանեցին, կռիւ մը ունեցան Ալիի հետ։ Այս վերջինը Թէվֆիգի վրայ յարձակեցաւ և դաշոյնը մխեց անոր աջ որունքը։ Ասոր վրայ կառապան Մէհմէտ գուրս ելաւ և ասն պատուհանները սկսաւ քարկոծել։ Ներսինները ալ անոր եռուեր դուրս ելան, և կառապան Մէհմէտ վախէն սկսաւ փախչիլ։ Միւսներն ալ ուրիշ կողմէ մը փախան։ Վերջապէս Մէհմէտ ձերբակալուեցաւ և իրաւունքը պատմեց։ Ոստիկանութիւնը իսկոյն պաշտօնեաներ ղրկեց ամէն կողմ զանոնք ձերբակալելու համար։ Վիրաւոր Թէվֆիգ մեռած էր և մարմինը փողոցը նետուած։ Դաշոյնը սրունքին մէկ կողմէն մտած ու միւսէն ելած ըլլալով երակները կտրած էր։

ԴՈՂՈՒՐԻՒՆ։ — Թաղսիմի կողմը ճարտարապետ Գ. Վալտրիի ասուն քթոխտի չորս Բանկային ասփեր, երկու տակի ժամացոյց ու չղթայ և մէկ քանի տակի շրջանակներ գողցուած ըլլալով, ոստիկանը ծանուցաւ իրեու կասկածելի ձերբակալուեցաւ։

ԽԱՐՈՒԹԱՆ ՄԸ։ — Վասիլ անուն մարդ մը, ինքզինքը իբրեւ Մանասդիրէն և Սկիւտէն եկած յանձնակատար ցոյց տալով, Մագուլեան վաճառատունէն ժամացոյց, Իտալեանն ու Եսվրուեան վաճառատունէն թէյ և Խրատանեան վաճառատունէն ալ խարեպատիր միջոցներով ղրկեկէն առեր է և հիմա անհետացած է։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութեան ձեռնարկած է զայն ձերբակալելու համար։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՈՎԵՏԱԼՍՏԱՆ ՑՕՆԸ.— Իրիկուան կողմ Բերայի աւագերէց Մկրեան Հայր, Թաղական Խորհուրդին ատենապետ Յովհաննէս էֆ. Պօյաճեան և Լեւոն էֆ. Յովհաննէսեան Ազգ. Պատիրքարան երթալով, Ս. Պարիրաք Հայրը հանդիսաւորապէս պիտի առաջնորդեն Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, նախագահելու իրիկուան «եկեղեցի»ի արարողութեան։ Ն. Ամենապատուելիին վարը պիտի պատարագէ, ուրկէ ետք Թ. Ս. Խրատը Թոքաթլեան ինդան մը պիտի տարբ Արուեստանոցին մէջ, որուն պիտի մասնակցին նաեւ կանանց հոգաբարձութեան Ալքասախամ մարմնի անդամները։ Երեկ առաւ արդէն Ա. Մ էֆ. Հալաճեան և Լեւոն էֆ. Յովհաննէսեան Ս. Պարիրաք Հոր բնակարանը երթալով, կրկին անգամ հրաւիրեցին Ն. Ա մենապատուութիւնը։

∴ Ս. Պարիրաքը երկուշաբթի օր պիտի այցելէ Բերայի Լուսաւոր վարժարանը։

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ նկատելով որ Ալիմ-Տաղի եկեղեցիին պատկանող կարգ մը ուսեալներ արտաքեղէններ՝ որոնց վճռառումը ասկէ առաջ արտօնուած է վարչական որոշումով, Պատրիարքարանը ի պահ կը մնայ ազգային վիճակի մէջ, այս անգամ կարեւորը գրելով Ս. Պարիրաք Հոր, ինքդրեր է կատարել անոնց վճռառումը և արժէքը միացնելով եկեղեցիին սեփական մէկ գումարին յանձնել նոյն եկեղեցիին անուանը՝ Ֆրէտի Լիսնէի դրամատունը, չանգարծուելու համար, մինչեւ որ հասուութիւններ օրէնքի միւլք կալուած մը գնելի և վաղի ըլլայ նոյն եկեղեցիին անուան։

ՍԿԻՒՏԱՐԻՆ կը գրեն մեզի.— Տղոյս Ս. Խաչի ազգ. վարժարանը անցեալ օր թաղ հանդիսաւոր անցեալ և անգութ ծեծի մը, զոր ուսուցիչներէ և ուսուցչուհիներէ ոմանք ժամանակէ մը ի վեր ենթած են փորձել դեռահաս և անմեղ մանուկներու վրայ։ Պատմ՝նք բուն իրողութիւնը։ Ս. Խաչի նախակրթարանը կը յանախեն երկու եղբայր և ասոնց քոյրը. առջի օր մանչերէն մէկը ո՛վ գիտէ ինչո՛ւ, լաւ ափոցի մը կ'արժանանայ ուսուցչին կողմէ, այնքան որ երբ իրկնեցը պղտիկը ասուն կ'երթայ, իր մեծ եղբայրը պղտիկը ասուն կ'երթայ, իր մեծ եղբայրը տեսնելով այս չափազանցուած դրացոյցին բարեկարգութեան մէկ օրինակ, նամակ մը կը յանձնէ իր երկու պղտիկ քոյրերուն և կը ղրկէ դպրոց, որպէս զի բացատրութիւն մը ասն։ Սակայն ան՝ սեռ թէ ի՛նչպէս կը պատասխանուի այս խիստ բանաւոր և իրաւացի նամակին։ Երբ երկու փոքրիկ աղջիկներէն մէկը մեծ եղբօրը նամակը կը տանի կը յանձնէ ուսուցչուհիներուն, ասոնք սառիկ զայրացած, այս անգամ ալ հէք պէղ տիկ աղջիկը կը տանին առանձին սենեակ մը ու հոն կը ծեծեն զայն։ Խեղճ պղտիկը այս երկու անարիս վարժուհիներ այդ վայրագ ընթացքէն լեղապատառ և վախէն բոլորովին ընկճուած վիճակի մէջ հոգիս ասն կը հասնի. ծնողքը սարսափած իրենց հոգեհատորին այս կացութենէն, ամիրալպէս Տքթ. Բարաղամեանը կը կանչեն, որ նախնական դարմանումները կ'ընէ ծեծուած աղջիկ մը։ Ինչպէս գրեթէ լեղին պատառ այդ պղտիկին։ Հետեւեալ օրը այդ պղտիկներուն ծնողքը նամակ ղրկեցին ասնուն։ Ոչ ոք ասնուն ասնուն։ Ոչ ոք ասնուն։ Ոչ ոք ասնուն։ Ոչ ոք

ԲՕԼ ՄԱՐԿՐԻՒՔ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

Ի.

ԴՐԱՄԱՏԻԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Մառայ մը ներս մտաւ զինքը։ Պ. տ'Օրմիրէլ, որ շատ ուշ կ'ելլէր անկողնէն, բարեբախտաբար առնը կը գտնուէր։ Երբ Պ. Մէթը դուրս ելաւ կէս ժամ յետոյ, տ'լ առջինը չէր։ Գլուխը բարձր բռնած էր։ Ծած կեցած ու ամօթապարտ չունի մը երեւոյթ չուներ, քանի որ նախկին պետին կողմէ այնքան բարեացակամ ընդունելութիւն մը գտած էր։ Պ. տ'Օրմիրէլ, նոր շատ զարմացած, և յետոյ կարեկցութիւնը շարժած ելլալուն, անմիջական կերպով յանձնած էր գումարը, ոսկիներու երկու դեզով։ Պ. Մէթը մեծագոյն կողդուրուած կը զգար ինքզինքը։

Ահա, ինչ ազնիւ սրտի տէր մարդ էր Պ. տ'Օրմիրէլ, զոր Թեթեւսոլիկ կը նկատէին, դերասանուհի Շնայտրրի վրայ խօսելուն համար, որ առնոյ Կասնոս-Տիւրեան Թատերախաղին մէջ երգած էր։ Տիկին տը Մէթէրնիխի վրայ կծու խօսքեր կ'ընէր, այնպէս որ Պ. Մէթը շատ ոգեւորած էր այդ խօսքերէն մէկը լսելով։ Հիմա կը զգար թէ ինք ալ մարդ մը եղած էր, ոեւէ մէկուն հաւասար։ Վճարելու անկարող պարապանի մը ծանր նուաստացումը կրելէ կ'ազատէր Պ. Մէթը։ Երեւակայել որ Պ. Լաւէրնեք տ'Օրմիրէլ իր գերակշռութեան գիտակից այլ բարեկիրթ չեշտով և թեթեւ ոնգախօսութեամբ, որ այնքան ախորժելի կը թուէր, ըսած էր։

— Պարոն Մէթը, ընկալագիր չուզեր, ի՞նչ հարկ այդ բանին։ Ձեր խօսքը կը բաւէ։ Ուզած առնիդ վճարեցէ՛ք։

Պ. Մէթրի խրդեղը չպիտի հանդարտէր, եթէ երբեք այդ գումարը չվերադարձնէր անակնա։ Զգիտի կրնար Պ. տ'Օրմիրէլը համոզել որ տակաւ առնէ... Հիմա Պ. Մէթը պիտի երթար գտնէր Ռոժէ Մէրլօյը, հարկ եղած տեսակցութիւնը ունենալու համար անոր հետ։ Բայց նախ Լը Բիլքիէ փողոցի թիւ 50 բնակարանը պիտի հանդիպէր։ Նինէթի բարեկամուհին կ'ուզէր տեսնել, այդ և զական բարեկամուհին, որ տեսնակներ վարձու կուտար անհաւատարիմ կիներուն, և իր աշխատանոցին մէջ ապատան կ'ընծայէր գաղտնի պատկերութեան։

Ի՞Ս.

ԴԱՏԴԱԿ ԱՅԼ, ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երբ դրան առջեւ հասաւ, տրուն վրայ վրայ գանուող պղինձէ նշանաձեւակը կը ծանուցանէր։

ՕՐԻՈՐԴ ԱՄԷԼԻ

ՓԵՏՈՒՐ ԵՒ ՏԱՂԻԿ

Խոկոյն հնչեցուց զանգակը։ Վայելուչ և շնորհալի սպասուհին դուռը բացաւ ժըպտալի, կարծելով թէ նոր յաճախորդ մը եկած էր։ Պ. Մէթը կանգ մը սրահին ներս մտցուեցաւ, ուր կախուած բազմոցներ կային և արուեստական ծաղիկներու ծանր հոտ մը կը բուրէր։ Փոյթ բարձր աւանդներու վրայ կը տեսնուէին պերճանքի գեղխարկներ, որոնց փեռուներուն շողշողուն փայլը և երփներանգ զարդասեղներուն շղթունը իրարու կը խառնուէին։ Պ. Մէթը տեսաւ որ լեցուն կեկ կին մը, գիտակցաբար վեր առած, դէպի իր կողմը կ'ուղղուէր։ Նոյն ինքն օրիորդ Ամէլին էր։ Այցելուն ինքզինքը ներկայացնելով, ըսաւ։

— Պ. Մէթրն եմ։

Ամէլի չբշեռնոյ նայուածք մը ձգեց Պ. Մէթրի վրայ, զգուշանալով իրեն սպառնացող վտանգէն։ Պ. Մէթը յայտարարեց։

— Ամէն ինչ գիտեմ։

— Պարո՛ն, հաճեցէ՛ք նստիլ, ըսաւ Ամէլի։ Կրնա՞ք ինծի բացատրել ձեր այցելութեան շարժառիթը ի՞նչ է, որովհետեւ մեծ բան մը չեմ հասկնար ձեր խօսքէն։

Այդ պաղարիւնութեան առջեւ Պ. Մէթը զարմրեցաւ զգաց ու այտերը կարմրեցան։

— Տիկին, բաւական յուսակորէն կը բացատրեմ մտքս։ Կը կրկնեմ թէ ամէն ինչ գիտեմ. ձեր երկդիմի առուտուրին տեղեակ եմ, շորակելու համար բարով։ Կրնա ամէն ինչ խոստովանեցաւ։ Պ. Մէրլօյի հետ յարաբերութիւնը ներ ունեցած է ձեր յարկին տակ։

Պ. Մէթը դժուարաբաս արտասանեց այդ անունը, որ կոկորդը կը սկրթէր կարծես։ Ամէլի զզուացողի շեշտ մը գործածելով, իր հմակիր աչքերը յառեց այցելուին վրայ։

— Բայց, ներեցէ՛ք, պարո՛ն, չէ՞ք սխալիր մրթէ։ Այնպիսի անձերու վրայ կը խօսիք, որոնց անունը առաջին անգամ ըլլալով կը լսեմ։

Այդ հանդարտիկ ու վհատեցուցիչ յանդգնութիւնը չդրային դող մը պատճառեց Պ. Մէթրի։

— Տիկի՛ն, զգուշացէ՛ք. շատ հանդարտ եմ և հոս եկած միջոցիս խիստ պարզարիւն, բայց ամէն բան սահման մը ունի... Կը ճանչնա՞ք սա բառերը։

Պ. Մէթը գրպանէն հանեց երկու գունաւորներ, որոնց մէկ կը գտնուէին ադամանդէ ղարդասեղը և մարգարէ մանեակը։

— Կ'ուզանա՞ք որ Պ. Մէրլօյի կողմէ Նինէթի, այսինքն Տիկին Մէթրի տրուած ըլլան սասնք, իբր փոխարինութիւն իր անպատիւ ընթացքին։

Օրիորդ Ամէլի դէմքը փոխուեցաւ. աղեղը ակներեւ էր, և այդ ամենքնը բան մը իմանալու չէր եկած, քանի որ ամէն ինչ գիտէր։

— Խնդրեմ Նինէթ, ո՞վ գիտէ ի՞նչ տաղ տուկ կրած է, կը խորհէր Ամէլի։

Ու բարձրաձայն յարեց.

— Պարո՛ն, ներեցէք որ չեմ կրնար անհասական խնդիրներու վրայ խօսիլ։ Արդարեւ կը ճանչնամ Նինէթը, որ մանկութեան բարեկամուհի մըն է։ Դիւարկներ գնած է ինչ։ Մեր յարաբերութիւնները այդ սահմանէն անդին չեն անցած։ Բացարձակապէս չեմ ճանչնար այդ Պ. Օրէօյլը. Վէրէօյլը...

— Մերէօլ Ռոժէ, Մէ-րլօյլ, ըսաւ Պ. Մէթը ցուրտ կատաղութեամբ մը և հարիկ հարիկ շեշտելով այդ անունը։

— Այդ պարոնը տեսած չեմ բնաւ։

— Ձեզ ուզեր խօսիլ, վախնալով որ ձեր մեղսակիցներուն կը մնասէք։ Ձեր յանդգնութիւնը չեմ շնորհաւորեր։ Գալով ձեր ի գործ դրած աղաւաս արհեստին, տեսնենք ոստիկանապետը ի՞նչ պիտի ասորինէ, քանի որ իր պետական պաշտնատար, ձեր դէմ պիտի բողոքեմ։

Այս անգամ Պ. Մէթրի հարուածը վճռական էր։ Օրիորդ Ամէլի սա բանէն կը վախնար որ իր շահարեր առուտուրը արգիլէն։ Ոստի որոշեց անկեղծութեան դիմել։ Բնազդը էրեն ազդարարեց որ լաւագոյն էր անկեղծութեամբ խօսիլ, քանի որ Պ. Մէթը ահարկու մէկը չէր թուեր։

— Պարո՛ն, անշուշտ գայթակղութիւն չպիտի հանէք, ըսաւ Ամէլի քաղցր ձայնով ու յանկուցիչ միամտութեամբ մը, քանի որ Նինէթ առաջին զոհը պիտի ըլլայ այդ գայթակղութեան։ Այո՛, խեղճ կինը թերացած է ձեզի հանդէպ բայց իր թեթեւամտութեան և երիտասարդութեան հետեւանքով։ Մնաց որ Նինէթ կը սիրէ ձեզ, ինչպէս ըսած է ինծի։

Ո՛վ հակասութիւն մարդկային սրտին։ Պ. Մէթը ջանար հաւատ ընծայել կատաղութիւնը։ Այդ տիտանքը ամենայն կամայ կը գրգռէր իր նախանձն ու ցասը։ Պ. Մէթը կը խորհէր որ մօտակայ սենեակի մը մէջ Նինէթ ու միւսը...

(Շարունակելի)

ՏՕՔԹ. Յ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ

Կանանց եւ արանց ծննդամիջական եւ արտաքին հիւանդութեանց, ի մասնաւորի զապիական ու ջերմամիզական ախտերու։

Տօքթ. Ուղուրլեան որ երկար տարիներէ ի վեր նշանաւոր հիւանդանոցներու մէջ կ'աշխատէր, այս անգամ իր ընդդէրկած ճիւղին մէջ ալ աւելի հմտութիւն և փորձառութիւն ստացած՝ գիտութեան նորագոյն և դիւրագոյժ մեթոտներու համաձայն կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ Հոն աւելորդ կը համարինք թէ հիւանդները իրենց առջեւ այցելութենէն իսկ խիստ գոհ և յուսադրեալ պիտի մեկնին Ուղուրլեան Էֆ.ի Նրբազին և հոգածու խնամքներուն շնորհիւ։ Ունի մասնաւոր դարմանատուն մը՝ Սիրէնի Թրամվայ Ճասskսիին վրայ «Ֆիկլիւս» լուսնկարչական մէջ։

Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 1–3 (Ք. Թ.) Բերա՝ Թագսիմ Ուղուրլեան դեղարանը, իսկ ժամը 4–11 իր դարմանատունը։ 20—10

Կարos հիւանդները միշտ ձրի

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 50,000,000 Տրախմի

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սկանդիկ, Իզմիր, Պիրէոս, Բադրաս, Վլոյ, Շիրու, Քալամաքա, Քանէ եւ Քանիա (Կրէտէ)։

Դրամագլուխին և ուսանդ ձգուած դրամին ու արժէթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 ֆրանքի։

Աթէնքի Պանքան կը գործադրի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառականներու, արժէթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը դնէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներ, ու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յանախորդներուն չառ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն արժէթուղթեր կը պահէ, ուսանդի ձեւով և ուզուած տեսնը եռ առնուելու պայմանով։ Ամէն կարգի կոլոներ կը գանձէ և դեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Ուսանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր ուսանդ կ'ընդունի դրամ և արժէթուղթ, սա տեսակները վճարելով.

Ուղուած տեսն դրամ քաշելու պայմանաւ

Վեց ամսուան համար	3 1/2 %
Մէկ տարուան »	4 —
Երկու » և աւելի	5 —

Ուսանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տեսակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յանախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկի աւանդ դրամ մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մանակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն դրուշ 50 ոսկեդրամ։ 50—45

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ։

Մայիս

Դշ. 28,10 Իվպոլի, Սինոպ, Սամսոն, Օլսու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ և Պաթում. կէս օրէն առաջ ժամը 10ին։

Դ. 28,10 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Եշ. 29,11 Իզմիր, Պիրէոս և Աղեքսանդրիա. ժամը 10ին։

Եշ. 29,11 Օտեսա. ժամը 4ին։

Ուր. 30,12 Սէվաստօպոլ. ժամը 10ին։

Շբ. 31,13 Օտեսա. ժամը 10ին։

Շբ. 31,13 Տարասնէլ, Սիրիւլի, Իզմիր. Բրսա, Հոգաս Մէբրին, Իսքէնտէրան, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա. ժամը 4 50—43

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.

ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին 8,000,000 Ֆր.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին 3,700,000 Ֆր.

ԿԵՆԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Դամասկոս, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլի), Մանասքիր, Սկիւտարի եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժէթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղմանագրական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանքը Սալօնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Մասուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—42

Ա. ԵԹԱՅՆ

ՄԵԾ ԳՈՒԾԱՐԱՆԸ

ԲՈԼՈՐ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1908ի ԳԱՐՆԱՆ ՊԻ ԱՄՐԱՆ

Ձգեսներ՝ արանց, կանանց եւ ազոց համար
Դիկարներ՝ «Դրա»
Անգլիական եւ Ֆրանսական պօնճերի
Վիեննական օսպիկներ
Ամերիկեան կօշիկներ
Մարօքէն նուրբ առարկաներ
Նուրբ անուշահոտութիւններ
Ճամբարդութեան առարկաներ
Պերճանքի առարկաներ
Փոդկապներ, ձեռնոցներ, եւայլն, եւայլն։

ՇԹԱՅՆՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԱՄԷՐ ԲԻՐՔՈՆ

Ամենաբարձր գնահատումներու արժանացած զանազան առուստահանդեսներու մէջ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ՝ Գոն, Ալժէրի, Մարսիլիա, Ռուան, Գորսս, Բարիզ, Լէվալուա-Բիւրէ եւ

ՄԹՆՈՐԱՆՈՑՆԵՐ՝ Տիւրիվիլ, Ալժէր, Օրան, Լիոն, Սէթ, Տիժոն, Գարտէլոնա, Ժընեվ.

ԱՄԷՐ ԲԻՐՔՈՆԸ, ամենէն շատ քինինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հոգի յատուկ տունկերով։ Իր կորովիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առտուն մէնօթի փորանց կամ հաչէն առաջ առնուած առեն՝ բարեբար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ տենդէ ջերմ կը մնայ։

Ծանօթ. — Անխիղճ մ ըդիկ մեր վաճառաղ նիւը կեղծած ըլլալուն, Սմէր Բիքոն սպառող մեր բոլոր յանախորդներուն խորհուրդ կուտանք առանձնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջեն որ չիլերը Իւնիօն տէ Ֆապրիքանի դրոշմը կրեն։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ

Գ. Լ. ԲԱՐՄԱ։

Գ. Գ.

Ա. Ռէքքիա	Ղալաթիա
Էքզնօմիք Գոօքէռաթիվ	Ղալ., Բերա, Գալիթ եւ Գոմրգիւղ
Բարատօրլուօ եւ Մէլէքիատիս	Ղալաթիա
Ժ. Սթավրօրլուօ	»
Սթավրօրլուօ Եղբարք	»
Քօթթաքի Եղբարք	»
Թէպէրտէլլու և Ընկ.	»
Ժան Բ. Էէսիլա	»
Վէնսան Գասապեան (դեղվճ.)	Գալիս
Մէհմէտ Բեազիմ	»
Թ. Լիմս	»
Գ. Սէֆիրեան	»
Ժ. Վանթիդիանօս եւ Ընկ.	»
Իմիլ Լանդրան	Բերա
Տէմիթրաքօրլուօ եղբ. և Ընկ.	»
Թ. Սուրէնեան Բերա. Կ. Գալիս, Ղալաթիա	
Սօսիէթէ տէ Բրօտիւքթօր տը Ֆրանս	Բերա
Եւն եւն եւն.	50—18

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՈՒՑԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ

Ի. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած

Պահեստ գումար 38 000,000 ֆուրոնի չափ։

ԴԻԼԽԱՒՈՐ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ

Վճարումները օսկեդրամ ըլլալու են։ Ցիրուն դրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինքր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վայ գումարներու համար իսկ անկէ ուսելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին տակը իջեցնել կամ ուսելիին տեղական լրագիրներու մէջ։

15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եռ առնուիլ ամէն տարեն։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան եռ առնուիլ գրաւոր պէս ու կանխաւ ըլլալիք տղդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3	օր	100– 150	ոսկի գումարի համար
6	»	151– 200	» » »
10	»	201– 500	» » »
15	»	501–1000	» » »
30	»	1001 և անկէ վեր	» » »

Վինքր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքն դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած տեսնն վճարելով տեղւոյն պարտնական գումարը։

Վինքր Պանք – Ֆերայն խնայողական գումարը պարտնական տեղակ ալ կը յանձնէ անչափահսի անունով, բայց այդ պարագային, նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի գրամը քաշելու։ 50—36

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՈՒՑԿԷՆ զատ, Վինքր Պանք-Ֆերայն կը զբաղի նաեւ տեղական ուրիշ գործառնութիւններով.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

Օսմ. Ապահովագրական Ընդհ. Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հանրութեան թէ Տեար Փոզլիք Ապրավանէլ իրաւունք չունի Ընկերութեան անուանով գործելու և ապահովագրական գործ կատարելու իր հաշուոյն, ալեւ դադրած ըլլալով Ընկերութեան ապահովագրական մթնորդի պաշտօնէն։ 30—23

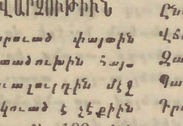

Khedivial Mail Line

(Քէդիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք

Նաբաբական ամենէն արագ երթեւեկ Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմայիլիա շոգենաւը նաւապետ Անսէրիւլ, կրրակի, 14 յունիս 1908 (Ք. Թ.) կէս օրէն առաջ ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ. իսկ երեքշաբթի 16 յունիս 1908 (Ք. Թ.) կէս օրէ առաջը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Գիրլան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻՇ

Մենգալեան շոգենաւը, նաւապետ Տամիր, յունիս 20ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կէլիպոլը, Տարտանէլ, Միտիլիի Իզմիր, Սաքիզ, Հոգաս, Մէրսին, Իսքէնտէրան, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Իոպէ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարտէրի վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.— 625 չէքի կորուած փայտին և 3800 քիլօ բոնալ փայտաուխին հայթայման առժամայ նուազագոյնին մէջ 33 դրուշ գին առաջարկուած է չէքիին (250 քիլօ) և 55 ոսկեդրամ՝ 100 հոն օխա փայտաուխին։ Վերջնական նուազագոյնը յետագայում է 1324 յունիս 14/27 շաբաթ օրը, կէս օրէն յետոյ ժամը 2ին։ Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ նուազագոյնին, պարտին առաջարկուած գնայէ վրայ 10ին 3 դրուշ ընել և հայթայուելիք ապրանքին %ին 10 դրամական երաշխաւորութիւնն տալ։ 4—1

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Ազդ.— 1881 դեկտ. 8/20 Թուականի կայս. հրամանագրին Ե. և ԺԳ. յօդուածներու արամադրութեան և 1903 սեպտ. 1/14 Թուականի յաւելուածական հրամանագրին արամադրութեան համաձայն Բանկերի երկաթուղիի հետեւեալ թիւերը 165,592, 262,178, 446,317, 271,549, որոնք 1878 օգոստոս 1ի վիճակահանութեան մէջ պարգեւ շահած և տակաւին չեն ներկայացուած գանձուելու համար, յառաջիկայ 1908 օգոստոս 1ին ջնջուած պիտի համարուին։ 9—2

Կ. Պոլիս 1 յունիս 1908

Ազդ.— 1881 դեկտ. 8/20ի Կայս. հրամանագրին 5,դ հատուածին Ե. յօդուածին արամադրութեան համաձայն, օսմ. Քանվէրքի փոխառութեան պարտատիրոջերուն Թիւ 38 կարգերը, որոնց պայմանաժամը 1902 սեպտ. 1/14ին կ'ուարթի, եթէ մինչեւ յառաջիկայ 1908 սեպտ. 1/14 չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

Կ. Պոլիս 1 յունիս 1908

Ազդ.— 1890 ապրիլ 15/27ի Կայս. հրամանագրին Դ'Ի. յօդուածին համաձայն, 1890ի 4% Բրիւքրիք փոխառութեան պարտատիրոջերուն թիւ 24 կարգերը, որոնց պայմանաժամը կ'ուարթի 1902 սեպտ. 1/14ին, եթէ մինչեւ 1908 սեպտ. 1/14 չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։ 10—2

Կ. Պոլիս 1 յունիս 1908

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ 30 ապրիլ 1908ի

ՊԱՐՏՔԻ	Ֆրանք
Մնակ. մէջ գտնուած դրմ.	139,731,455.91
Թղթադրամներ	1,160,723,504.14
Ընդհանրապէս	277,503,696.61
Ընթացիկ հաշիւներ	512,466,188.32
Պարտատ. արժէթղ. եւլն.	8,642,973.27
Անշարժ կալուածներ	35,000,000.—
Զանազան	17,108,047.97
Ֆրէ	2,151,175,866.22

ԱԿԱՆՋՔ	
Պահեստի դրամ դրմ.	714,369,979.39
Ընթացիկ հաշիւներ	832,666,966.91
Ընդունուած փոխնակագր.	109,286,898.12
Վճարելի պարտատիրոջեր	54,999,360.21
Զանազան	64,852,661.59
Պահեստի դրամ	125,000,000.—
Դրամագլուխ ամբողջ վճրծ.	250,000,000.—
Ֆրէ	2,151,175,866.22

Վարչ. Խորհրդոյ Նախգ.

Է. ՊԷՔԷՆՕՏ

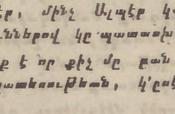

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒՍԱՆ ԵՒ ՀԱՑ.

Ն ԻԱԳԷ ՏԷ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈՓԵՆԱՒԱՐ

Ց ս. 15ին, Ժօնի, Սեւ Ծովէն

Ցս. 23ին, Ֆրիժի, Մարսիլիայէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ցս. 16ին, Ժօնի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։

Ցս. 24ին, Ֆրիժի, Սեւ Ծով։

Ա կարգ	Մարդի համար	200 ֆր
»	» Մարսիլիոյ »	160 »
Բ	» Բարդի »	150 »
»	» Մարսիլիոյ »	120 »

Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.։ Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիւբի համրով)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթիոյ Թոփհանէ քարտէրին վրայ։

15 50—39 Թ. ԲԼԳՈՒԼ

ԺԱՆ ԳՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԶՈՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԱՄԷՆԷՆ ՀԶՕՐԸ

Գ.

Մարթ լուռ կը մնար, տրցունքներ կը լեղային աչքերուն մէջ։ Ալպէրի ակնարկը վիշոը ուելի մահագոյութիւն կը պատճառէր քան իրեն սպառնացող վտանգը։ Ալպէր Թիկնաթոռի մը վրայ ինկաւ յուսահատի մը կերպարանքով, որ կը տեսնէ փճացումը բոլոր բարեբաստիկ իրողութեանց։ Դատաւորը Ալպէրի երեսը կը նայէր, իր խօսքը շարունակելով.

—Լիւսիէն Ռիշօ յանախ ձեր տունը կ'այցելէր, օրիորդ, գրեթէ ամէն օր։ Դանապանը կը հաւատայ այդպէս ըլլալը և դուք իսկ չեք ուրանար։ Ուրիշ ենթադրութիւններ միայն կը ներկայանան մտքիս առջեւ և որոնց այնքան ուժ կուտայ ձեր լռութիւնը։ Կամ այն է որ Տօքթ. Ռիշօն սպաներ տուիք... եւ կամ այն է որ նախանձոտ մը սպանած է ձեր սիրահարը։

—Երկու ենթադրութիւններն ալ տխուր են, գոչեց Մարթ ընդվզումի շարժումով մը։ Պարո՛ն, այդ բանը զգալու էիք ինքնին։

—Դատաւոր մը չզգար, այլ կը դիտէ և կը տրամաբանէ։ Ուրիշ բացատրութիւն մը տուէ՛ք ինծի և ես անկողմնակալութեամբ պիտի քննեմ. բայց կը խոստովանիմ թէ ես ուրիշ բացատրութիւն չունիմ գտներ։

Եւ օրվեհեռ Մարթ լուռ կը մնար, դատաւորը Ալպէրի կողմը դառնալով, հարցուց.

—Ի՞նչ է Պ. Մարիեի կարծիքը այս խնդրին վրայ։

Ալպէր անբանի նայուածք մը ձգեց դատաւորին վրայ։ Բան մը չէր հասկնար ասուած դրածներն, բայց կարգ մը սառգ իրողութիւններ իր վրայ կ'ազդէին դաշոյնի հարուածներու պէս։ Մարթ չէր կրնար բացատրել թէ օձին գիշերը ի՞նչպէս անցուցած էր։ Մարթ գիշերանց կառքով վերադարձած էր Լիւսիէնի հետ։ Անմոլեալ օրէն անոր սիրուհին էր։ Մարիէթ, բարի հոգի մը ունենալուն, մեղքցած էր Ալպէրը, լսելով թէ Մարթ չէր սիրեր Լիւսիէնը։ Բայց ինչո՞ւ համար այս վերջինը սպանուած էր։ Անարատ կոյս զուգ դիպուածքան մը հետեւանքով պարզապէս։ Դաղեր, կաւառներ և սրաշներ չէին պակսեր այդ արտակեդրոն Թաղին մէջ։ Մնաց որ այդ կէսը կարեւորութիւն չունէր Ալպէրի համար։ Մարթ սիրուհին եղած էր Լիւսիէնի։ Այս վերջին բառերը զրաւած էին իր բովանդակ մտածումը և ականջներուն մէջ կը զզոլին։ Ո՞ր թաւականին սկսած էին իրենց յարաբերութիւնները։ Շատ հին ըլլալու էին և անցեալին չատ մը գաղտնիքները կրնային բացարուիլ անոնցմով։ Այդ պատճառաւ Լիւսիէն և Ներուկ Մօրան մտերմական յարաբերութիւններ մշակած էին, միասին ճամբորդելով դէպ ի Վիշի։ Մարթի բռնած վերջերվի ընթացքը չէր կարելի այլապէս բացատրել։ Ալպէր ամէն ինչ կը հասկնար հիմա։ Մարթ սկզբան չատ աղքատ գտած էր իր սիրածը, բայց պէշ բանքով վարուած էր իրեն։ Ա. Ալպէրի դատ, հարուստ ամուսին մը ձեռք անցընելու համար։ Իսկ հօրմէն միլիոններ ժառանգելուն լուրը առնելուն պէս՝ հեգնական նամակ մը գրած էր, ինքզինքը անարժան հռչակելով Ալպէրի։

Այս վերջինը ուելի ցաւ կը զգար քան զղջումը։ Այս անգամ չէր կարելի տարակուսիլ։ Պաշտած կուռքը տիրմին մէջ կը գլորէր։ Բայց կը զգար թէ, հակառակ ամէն բանի, իր սիրտը ուրիշի մը չգիտի տար։ Ինքզինքին չէր խոստովանիր թէ Մարթը կը սիրէր տակաւին, այլ կը խորհէր թէ ուրիշ կին մը չգտնի սիրէր բնաւ և ուժգնօրէն կը բողոքար մտանուն։

—Ո՛չ ծնողք ունիմ, ո՛չ բարեկամ, կ'ըսէր Ալպէր մտովի։ Այս աշխարհի մէջ բան մը չունիմ։ Ցտոյ սա խորհրդածութիւ